Nr 220. Kraków, Środa 15 Maja 1912. Rok XXXI

NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 kor. 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 koron	3 „ — „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników **A. Olszewskiego,** ulica Kilińskiego 2 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, **ul. Sławkowska 2.** — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Wiślna.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W **Przemyślu** Krug. — W **Jarosławiu** A. Amster. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schallek (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité A. Lorette directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz 15 h. — **Nadesłane** po 60 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Secesya z obozu wszechpolskiego.

Atak stronnictwa narodowo-demokratycznego na ministra Długosza skończył się w sposób dla tego stronnictwa srodze kompromitujący. Rezultat tej walki wyczytało z opinii publicznej kilku członków tego stronnictwa i skutkiem tego wystąpiło z jego organizacyi. Ludzie ci nie chcieli widocznie dzielić się odpowiedzialnością za postępowanie zarządu swojego stronnictwa.

Kiedy przedstawiciel narodowej demokracyi znalazł się był na stanowisku prezesa Koła polskiego, zażądali jego przyjaciele polityczni, aby nikt nie ważył się atakować go z tytułu jego przynależności partyjnej. Natomiast lwowski organ narodowo-demokratyczny robił z niego na gwałt męża opatrznościowego całego Koła polskiego, całego kraju i całej monarchii austryackiej. Tensam postulat nietykalności Głąbińskiego i obowiązkowego sławienia jego genialności, pojawił się, gdy p. Głąbiński zdobył portfel ministra kolejowego. Nie mamy tutaj zamiaru rozwijać oceny działalności p. Głąbińskiego na obu tych stanowiskach; naszym zamiarem jest jedynie przypomnieć, jakich względów dla niego od innych stronnictw i od prasy różnych odcieni, żądało stronnictwo narodowo-demokratyczne dla tego, że p. Głąbiński bądź przedstawicielem był całego Koła polskiego, bądź jako jego mąż zaufania, zasiadał w radzie korony.

Od tych względów jednak, które tak skwapliwie narodowa demokracya narzucała wówczas innym stronnictwom, czuła się zupełnie zwolnioną, gdy ministrem dla Galicyi został ludowiec p. Długosz. Ba, nietylko żadnemi względami na jego stanowisko się nie krępowała, ale za najbliższy cel swojej polityki uważała, jak najrychlejsze skompromitowanie go, choćby z oczywistą szkodą dla zajmowanego przez niego, dla kraju tak ważnego stanowiska, stać się miało.

Już sam ten zamiar był czemś niesłychanem a sposób jego osiągnięcia urągał wszelkim zasadom etyki, obowiązującym stronnictwa, odpowiedzialne za swoje postępowanie. Prezydyum stronnictwa narodowo-demokratycznego zarzuciło publicznie ministrowi-Polakowi, że pod przy[illegible]łożył w sądzie fałszywe zeznania. Wprost [illegible]ia wyjść trudno, że na zarzut taki odważ[illegible] ludzie poważni, między nimi profesorowie [illegible]rawa, mający obowiązek wiedzieć i zdawać sobie sprawę z tego, czy i kiedy może mieć racyę zarzut złożenia fałszywych zeznań w sądzie „pod przysięgą“.

Sprawa ta ma już swoją historyę w naszem dziennikarstwie krajowem. Nie wdajemy się więc w szczegóły, ale znowu tylko przypominamy, że ze sprawozdania stenograficznego, przytoczonego przez „Słowo Polskie“, wynikało najoczywiściej, że minister Długosz, przesłuchiwany w sądzie, jako świadek, wyraził wątpliwość, czy pod względem formalnym należał przed pięciu laty do szeregów narodowej demokracyi, jako nowo zaciężny partyzant, i że do podtrzymania w nim tej wątpliwości uprawniał go przedewszystkiem p. Wolski, który dla tego stronnictwa chwilowo go miał pozyskać.

Zarzut fałszywego zeznania pod przysięgą wymaga przedewszystkiem zamiaru, celowości ze strony zeznającego. A takiego zamiaru min. Długosz mieć nie mógł w tym wypadku już choćby z tego powodu, że nic mu na tem przedstawieniu rzeczy zależeć nie mogło.

Armatni strzał z pozycyjnego działa wszechpolskiego w ministra Długosza, chybił celu zupełnie i wytworzył atmosferę, w której dusi się dzisiaj narodowa demokracya. A ta atmosfera... zgęściła się jeszcze przez niezaprzeczony niczem fakt... „rozmowy“ posłów hr. Skarbka i Buzka z ministrem Długoszem na temat posiadania przez ich stronnictwo deklaracyi, podpisanej przed pięciu laty przez p. Długosza, że wstępuje do narodowej demokracyi. Czy to było „wymuszeniem“, w ścisłem słowa znaczeniu; co mówił wówczas pos. Skarbek, a co mu odpowiadał min. Długosz, w to nie wchodzimy, ale to jedno dzisiaj z różnych relacyj na ten temat wynika niezaprzeczenie, że ministrowi grożono rewelacyami i że pogróżki te spełniono.

I to jest drugim aktem kompromitacyi politycznej, jaka spotkała stronnictwo narodowo-demokratyczne w tej całej sprawie.

Dzięki temu w chwili, gdy p. Głąbiński w Krakowie rzucał w Towarzystwie rolniczem ziarno wszechpolskie pod świeżo zoraną skibę, z której wyróść miały nowe zastępy narodowej demokracyi, — wystąpił z jego obozu w Tarnowie poseł i burmistrz dr Tertil, a za jego przykładem poszli niebawem inni.

Co jest powodem tej secesyi z obozu wszechpolskiego, rzeczą jest chyba aż nadto zrozumiałą i jasną. Ludzie, zdający sobie sprawę z publicznej odpowiedzialności swojego stronnictwa, nie mogą nadal narażać się na niespodzianki, jakiemi każdej chwili zaskoczeni być mogą przez jego naczelne kierownictwo. Ludzie ci nie chcą podzielać kompromitacyi, jaką okryło się ich stronnictwo przez postępowanie, nie wytrzymujące najłagodniejszej krytyki, a w najwyższym stopniu szkodliwe dla sprawy publicznej.

Przesilenie w sprawie ustawy wojskowej.

Przesilenie węgierskie trwa dalej. Niejednego z czytelników naszych znużyły już biuletyny z przesilenia węgierskiego, które nie znikają ze szpalt dzienników. A jednak nie można nad niem przejść do porządku dziennego, gdyż przesilenie węgierskie jest zarazem przesileniem w sprawie ustawy wojskowej i ściśle jest tym razem związane ze stosunkami w Austryi. Z tego powodu zmuszeni jesteśmy śledzić z uwagą wszystkie fazy dziwacznego przesilenia węgierskiego. „Etiam nostra res agitur“. Chodzi także o nasze sprawy. Z powodu przesilenia węgierskiego nie odbył się jeszcze pobór rekrutów w roku bieżącym i tysiące młodych ludzi znajduje się w niepewności co do swojego losu, nie mogąc swobodnie rozporządzać swoją osobą. Rekrutacya odbędzie się w najgorętszej porze roku, w czasie najmniej dogodnym zarówno dla miejskiej, jak dla wiejskiej ludności.

Z powodu sporu między p. Khuenem czy Lukacsem a Justhem, brak także parlamentowi austryackiemu wszelkiej oryentacyi. Dotychczas w parlamencie ustalono tylko program prac na kilka dni w nadziei, że każdej chwili wyjaśnią się stosunki na Węgrzech. Wypełniono czas uchwaleniem kilku, co prawda bardzo pożytecznych ustaw, ale nie rozpoczęto żadnej większej akcyi ustawodawczej, aby tylko nie zabrakło czasu dla ustawy wojskowej. A teraz zdaje się, że ustawa wojskowa wcale nie przyjdzie do skutku. P. Lukacs się pomylił, jak wielu innych przed nim, którzy chcieli paktować z p. Justhem. Długo przed swoją nominacyą uchodził p. Lukacs powszechnie za desygnowanego szefa gabinetu węgierskiego. Uważano go za „persona grata“ u p. Justha, który ze swoją małą grupą posłów paraliżuje ustawodawstwo w całej monarchii i obala jeden gabinet po drugim. Czy p. Justhowi rzeczywiście chodzi o powszechne, równe i tajne prawo głosowania na Węgrzech? Są pewne okoliczności, które pozwalają wątpić i gdyby wolno było w polityce zabawić się w hazard, to p. Lukacs mógłby zaryzykować przyjęcie najradykalniejszej reformy wyborczej, a obstrukcya Justha przeciw ustawie wojskowej mimo to dalejby trwała.

Jedno musi zastanowić. P. Justh stoi na czele najradykalniejszej partyi węgierskiej nietylko pod względem politycznym, ale także pod względem narodowym. Justh i jego przyjaciele wystąpili właśnie z tego powodu ze stronnictwa Kossutha, którego oportunizm nie dał się pogodzić z ich poglądami o prawnopańsiwowej samodzielności Węgier. Bezpośrednią przyczyną rozbicia partyi Kossutha i rozłamu między Kossutham a Justhem była sprawa bankowa. Kossuth, syn wielkiego rewolucyonisty węgierskiego, twórca partyi niezawisłości, zgodził się był na przedłużenie przywileju banku wspólnego, Justh zaś obstawał przy żądaniu natychmiastowego utworzenia samodzielnego banku węgierskiego. — Obecnie stoi na porządku dziennym sprawa wojskowa, w której kulminują wszystkie żądania i aspiracye prawnopaństwowe Węgrów. Wszystkie przesilenia węgierskie ostatnich lat dziesięciu wywołane były konfliktem między koroną a opozycyą węgierską z powodu żądań narodowych i prawnopaństwowych, zmierzających ostatecznie do zdobycia samodzielnej armii węgierskiej. Przypuścić więc należałoby, że w chwili, w której rząd przyjdzie z żądaniem powiększenia wydatków wojskowych i ustalenia podwyższonego kontyngentu rekrutów na lat kilkanaście, opozycya węgierska, a zwłaszcza jej najradykalniejsze skrzydło p. Justha, przedstawi te postulaty, jako warunek „sine qua non“. Tymczasem właśnie p. Justh zrzekł się wszelkich aspiracyj narodowych i prawnopaństwowych, gotów uchwalić wszystkie ciężary dla wspólnej armii bez wszelkich rekompensat, jeśli tylko rząd przyzna powszechne i równe prawo głosowania, któremu się najbardziej sprzeciwiają szowiniści węgierscy.

Stanowisko p. Justha jest zagadką, która może niebawem się wyjaśni, ale ważniejszym jest dla nas fakt zerwania rokowań między opozycyą a rządem węgierskim i chaos, jaki przez to powstał w sprawie wojskowej. Na Węgrzech niespodzianki w ostatniej chwili nie są wykluczone, ale jeśli istotnie do kompromisu w Budapeszcie nie przyjdzie, to ustawa wojskowa, z dwuletnią służbą, spadnie także w Austryi z porządku dziennego i z całej ustawy pozostanie tylko podwyższenie kontyngentu rekruta, a zatem więcej ludzi, więcej ofiar bez jedynej odpowiedniej dla ludności rekompensaty, bez dwuletniej służby. Ludność nasza musiałaby więc pokutować za machinacye p. Justha i za wstręt hrabiów węgierskich do reformy wyborczej.

Sądzimy, że parlament austryacki inne powinien znaleźć rozwiązanie przesilenia w ustawie wojskowej. Jeśli rzeczywiście jedyną przeszkodą w załatwieniu ustawy wojskowej na Węgrzech jest niechęć p. Lukacsa do demokratycznej reformy wyborczej, to usunięcie tej przeszkody byłoby bądź co bądź bardziej wskazanem, aniżeli obarczanie ludności nowemi, wielkiemi ciężarami wojskowemi przy równoczesnem odroczeniu reformy wojskowej „ad calendas graecas“.

Krytyczna sytuacya.

(Tel. „Nowej Reformy“.)

Wiedeń, 15 maja.

Dzienniki podnoszą bardzo ciężkie zarzuty pod adresem Węgier z powodu przewlekania załatwienia reformy wojskowej.

„N. Fr. Presse“ wywodzi, że Węgry dopuszczają się przez to naruszenia ugody i sankcyi pragmatycznej, albowiem Węgry obowiązane są ze swej strony przyczynić się do dostarczenia wszelkich środków obrony i utrzymania państwa, zaś udaremnienie reformy wojskowej jest narażeniem państwa na różne niebezpieczeństwa. Złączenie reformy wojskowej z reformą wyborczą jest czemś niesłychanem i w żadnem państwie na świecie coś podobnego nie dałoby się usprawiedliwić.

Podobnie „Reichspost“ twierdzi, że odroczenie reformy wojskowej jest wielkim grzechem, popełnianym na państwie i ludności. Organ chrześc. społ. obarcza Węgrów wielką odpowiedzialnością.

Budapeszt 15 maja.

W sytuacyi nie nastąpiło dotąd najmniejsze wyjaśnienie. Wczoraj pojawiły się pogłoski o podjęciu na nowo rokowań z partyą Justha, czemu jednak ze strony rządu zaprzeczono. W otoczeniu Lukacsa wyrażają mimo to nadzieję, że ustawa wojskowa będzie załatwiona, nie wiadomo jednakże, jak to sobie rząd przedstawia: czy liczy on na porozumienie z opozycyą, czy też zamierza rozpocząć z nią walkę i przemocą ją złamać. Jak słychać, rząd był gotów przyznać obecnie partyi Justha „iunctim“ między ustawą wojskową a reformą wyborczą w ten sposób, aby nowa ustawa wojskowa weszła w życie dopiero w roku przyszłym, to jest w terminie, w którym byłaby wprowadzona nowa ustawa wyborcza. Ze strony Justha jednak oświadczono, że projekty wyborcze Lukacsa były niezadowalniające i partya nie odstąpi od obstrukcyi.

Prace Rady państwa.

(Ustawa wojskowa. — Prowizoryum budżetowe i pragmatyka służbowa. — Secesye z obozu wszechpolskiego).

Wiedeń, 15 maja.

W komisyi wojskowej mają jeszcze tylko dwaj mowcy przemawiać w dyskusyi generalnej, poczem odbędzie się głosowanie na przejściem do dyskusyi nad ustawą wojskową.

Wskutek onegdajszej uchwały Czechów komisya bardzo znaczną większością uchwali rozpoczęcie dyskusyi szczegółowej, poczem, jak przypuszczają, nastąpi dłuższa przerwa w obradach komisyi, aż do wyjaśnienia się stosunków na Węgrzech.

Porządek dzienny Izby posłów na czas przed Zielonemi Świętami nie został dotąd uchwalony, ponieważ nie wiadomo, czy uda się prowizoryum budżetowe odesłać bez pierwszego czytania do komisyi budżetowej. Gdyby dotyczące rokowania pomyślny wzięły obrót, rozpocznie się w piątek drugie czytanie pragmatyki służbowej dla urzędników państwowych, w przeciwnym razie odbędzie się w piątek pierwsze czytanie prowizoryum budżetowego, a pragmatyka służbowa dopiero w przyszłym tygodniu weszłaby na porządek dzienny Izby.

W parlamencie krążyły wczoraj ustawicznie pogłoski o dalszych secesyach z partyi narodowo-demokratycznej, okazały się one jednak nieprawdziwemi. Dziś donosi „N. Fr. Presse“, że posłowie Jabłoński i Gall zdecydowani są wystąpić z partyi narodowo-demokratycznej. I ta wiadomość dotąd nie znalazła potwierdzenia. Poseł Jabłoński zresztą nie był nigdy członkiem rzeczywistym partyi narodowo-demokratycznej, lecz tylko hospitantem, a chwilowo nawet nie ma go w Wiedniu, ponieważ wyjechał do Sanoka, wezwany z powodu śmierci brata.

Pogróżki cesarza Wilhelma.

(Tel. „N. Reformy.“)

Berlin, 15 maja.

Wystąpienie cesarza Wilhelma przeciw Alzacyi (Zobacz numer poranny Przyp. red.) wywołuje ogromną sensacyę i obawy nowych zawikłań. Od czasu słynnego interviewu w sprawie stosunków Niemiec do Anglii, cesarz Wilhelm wstrzymywał się od wszelkich enuncyacyj politycznych. Prasa konserwatywna i niemiecko-narodowa wyraża żywe zadowolenie z pogróżek cesarza Wilhelma pod adresem Alzacyi (zagroził jej zniesieniem konstytucyi i wcieleniem do Prus. Przyp. red.) i wzywa go, aby je wykonał. Natomiast prasa wolnomyślna wyraża bardzo żywe niezadowolenie i wprost gani postępowanie cesarza Wilhelma.

„Berliner Tageblatt“ nazywa to postępowanie zamachem stanu i nielegalnym aktem gwałtu i przypomina cesarzowi, że dzisiejszy ustrój w Alzacyi jest zapewniony na podstawie konstytucyi, uchwalonej przez parlament i Radę Związkową i tylko te czynniki mogłyby tę konstytucyę zmienić. W każdym jednak razie jest wykluczone, aby uczyniły to w duchu, w jakim przemówił cesarz Wilhelm.

„National Ztg.“, organ partyi liberalnej, sądzi, że parlament niemiecki nigdy takiej zmiany konstytucyi nie uchwali. Wobec tego, że ani za pośrednictwem „Nordd. Allg. Ztg.“, ani z żadnej innej strony urzędowej dotąd nie pojawiło się zaprzeczenie, uważają ogłoszone wczoraj słowa cesarza za autentyczne.

Home rule irlandzki.

Parlament angielski zdumiewająco szybko załatwił się ze sprawą, która przez ćwierć wieku przeszło zaprzątała umysły obywateli zarówno Anglii, jak Irlandyi, wyrastając do znaczenia głównego postulatu partyjnego dla liberałów z jednej strony i najważniejszego przedmiotu obaw i nienawiści dla konserwatystów i unionistów z drugiej strony. Stosunek do autonomicznych dążeń katolickiej Irlandyi stał się oddawna wyz[illegible]ikiem wiary i przekonań politycznych. Popieranie ty[illegible] dążeń było kamieniem węgielnym polityki liberalnej. Z[illegible]alczanie ich bezwzględne i konsekwentne głównym celem konserwatywnej.

Wielki Gladstone, po dwakroć wracając do steru rządów na czele partyi liberalnej, po dwakroć przychodził do parlamentu z bilem o Homerule'u i po dwakroć razem z tym bilem — padał... Idea autonomii Irlandyi i poczucie potrzeby wymierzenia wreszcie sprawiedliwości temu nieszczęśliwemu krajowi, nie było jeszcze ani dość silnem, ani dość powszechnem w społeczeństwie angielskiem, aby szermierze tej idei, nawet tak wielcy, jak Gladstone, mogli byli utrzymać się z nią na powierzchni życia publicznego.

XVI. Wystawa „Sztuki“.

Kiedy przychodzi zdawać sprawę z każdorocznej wystawy „Sztuki“, mimowoli nasuwa się pytanie, co jest przyczyną, że w ogólnym typie wystaw sztuki na międzynarodowym targu europejskim, produkcya naszego zrzeszenia tak uparcie trzyma się swego stałego szablonu. Wiejące z zachodu prądy nie pozostają niewątpliwie bez wpływu na twórczość członków „Sztuki“, niemniej jednak od lat ostatnich kilku, uprawiają oni dziwny konserwatyzm w rozmyślnem prawie ograniczaniu i ścieśnianiu sfery tematów i motywów malarskich. Wystarczy porównać którąkolwiek z ostatnich wystaw „Sztuki“ z wystawami zagranicznemi, aby przyjść do przekonania, że współczesne malarstwo nasze utknęło w chwili obecnej na martwym punkcie. Nie oznacza to upadku, ani cofania się malarstwa naszego, ale nie dobrze jest, jeżeli nie można podkreślić postępu i rozwoju.

Od śmierci twórcy i organizatora swego ś. p. Jana Stanisławskiego tow. Sztuka ciężki przechodzi kryzys. Ekspanzywny temperament przedwcześnie zmarłego profesora kładł swe piętno na każdym czynie artystycznym „Sztuki“ i stał na straży pewnej ekskluzywności wystaw tego stowarzyszenia; gdy go zabrakło, gdy osłabł impuls, jakim promieniała jego inicyatywa, osłabł też i artystyczny poziom wystaw „Sztuki“, zbliżyła się ona ogólnem wrażeniem i poziomem do typu zwykłych sezonowych wystaw, pozbawionych swego specyalnego wykładnika.

Goszcząca obecnie w pałacu sztuk pięknych XVI wystawa „Sztuki“ choć nie odbiega od przeciętnego typu wystaw poprzednich, wykazuje jednak pewien przypływ myśli świeżej, drgnienie jakby żywszego pulsu. Mimo to w porównaniu z produkcyą wystaw zagranicznych nie przestaje ona uderzać przedewszystkiem ubóstwem pomysłów malarskich, przewagą bardzo prymitywnego w technice, a jednostajnego w motywach pejzażu i zupełnem zaniedbaniem rodzaju kompozycyjnego i historycznego. Jest to jednak naturalne następstwo długoletniej polityki ekskluzywnej z jednej strony, z drugiej zupełnego lekceważenia i wykluczenia malarstwa historycznego z naszej Akademii sztuk pięknych. Od chwili zwinięcia ze śmiercią Matejki t. zw. „majsterszuli“, zniknęło w twórczości młodych malarstwo historyczne, zastąpił je humbug i blaga, operowanie taniemi wartościami, pogarda dla rysunku i wszelkich usiłowań kompozycyjnych w dziedzinie rodzajowej i historycznej. Dziś kto ma ją wskrzesić? Ci, co objęli wielki spadek po mistrzu Janie i większe jeszcze wobec wszelkiej tradycyi szkoły obowiązki — przy najlepszej chęci nie uczynią, czego sami nie umieją. I tak malarstwo dzisiejsze wyzbyło się z lekkiem sercem tego pięknego wpływu, jaki się przed niem otwierał, tej wielkiej misyi podtrzymywania ducha narodowego wskrzeszaniem wielkich momentów dziejowych przeżyć.

Wystawa obesłaną jest licznie, choć w stosunku do poprzednich wystaw Akademia bardzo skąpo na niej jest zastąpioną. Z grona profesorów mamy tylko czterech: Aksentowicza, Malczewskiego, Mehoffera i Weissa, brak natomiast Wyczółkowskiego, który od lat kilku nic nie wystawia, brak Pankiewicza, Dębickiego, Ruszczyca, Fałata, a w rzeźbie Laszczki.

Jeżeli mimo to wszystko poziom wystawy jest jeszcze wysoki, zawdzięczać to należy kilku silnym indywidualizmom malarskim, które nadają arystokratyczny ton wystawie. Co poza nimi jest wybitnego, to wyjątki, reszta zaś to wartości drugorzędne lub szablon.

Zacznę od Jacka Malczewskiego. Stoi on ponad obozami i koteryami, obsełał wszystkie wystawy i wszędzie jest miłym pożądanym i podziwianym gościem. „Sztuce“ dał tym razem malowany przed kilku laty portret szwagra swego, niedawno zmarłego Wacława Karczewskiego, byłego bibliotekarza w Rapperswylu. Jako portret jeden z najlepszych Malczewskiego, ujmujący wdziękiem rysunku, podobieństwem rysów, jakąś przytem dziwną pogodą, która podkreśla przedziwny rysunek głowy. Koloryt portretu odmienny od kolorytu Malczewskiego z ostatniej epoki: jakiś blady, ale niemniej promieniejący przedziwnym wdziękiem i harmonią tonów.

Axentowicza nie brakło na żadnej z XVI wystaw „Sztuki“, których ogółem pomyśleć by sobie nie można bez wiotkich w gazy owiniętych, uroczych postaci kobiecych, z takiem znawstwem i maestryą traktowanych w pastelu. Dwie główki „Dzieci“, miłe w tonie, miękkie w rysunku, przesubtelne w wykończeniu, mówią wszystkiemi zaletami swemi o energii tego talentu, operującego tak niedoścignionym wdziękiem rysunkowym.

Nie mniej wiernym „Sztuce“ jest prof. Mehoffer, który wystąpił z plonem bardzo okazałym. Obok dwóch kapitalnych jak zawsze kartonów-witrażów, przeznaczonych do nawy poprzecznej katedry na Wawelu, dał doskonały portret kobiecy, wnętrze, oraz dwa prześliczne, pełne wdzięku, a bardzo oryginalne w technice pejzaże ogrodowe.

Wojciech Weiss przemówił tym razem dziełami, będącemi częściowem spełnieniem nadziei jakie wiązano w tym bądźcobądź bardzo utalentowanym malarzem. O talencie tym, który już ujarzmił w zupełności wielki problem techniki, świadczy przedewszystkiem ów pełen siły, uderzający świetnością rysunku i bujnością kolorytu akt męski, w którym nie wiadomo co bardziej podziwiaćby należało, czy świetny rzut malarski w zespoleniu różnych wartości techniki czy doskonałą karnacyę i oświetlenie. Nie mniej doskonałem dziełem o wartości muzealnej jest portret dwóch sióstr, brunetek, malowany z wyrazistością i werwą.

Szkoda, że rysunek który tu stanowi podstawę wartości dzieła, nie dopisał Weissowi w trzecim obrazie p. t. „Zuzanna“, jedynem płótnie kompozycyjnem o lekko humorystycznym zakroju. Dwa pejzaże tatrzańskie i „ogród“ oraz „Pogrzeb“ dopełniają bujnego, wartościowego plonu Weissa, który wstąpił na drogę, mogącą dalszej twórczom jego piękne otworzyć horyzonty.

Do tych, którzy stanęli u mety, jaką sobie sami zakreślili, należy Olga Boznańska. W obrazach jej, a raczej portretach, nie znajdziemy żadnej niespodzianki. Maluje ona swe widmowe portrety tak, jak je malowała przed laty 20. Przeziera z nich zawsze dusza, wychylająca się przez czarne punkty źrenic. Przesubtelniony i prawie w mgłę rozwiewający się rysunek, a na jego tle szeroka plama — oto te uznane walory, któremi p. Boznańska zdobyła sobie rozgłos i sławę jako zdecydowana indywidualistka o wybitnym typie własnym. Jej autoportret w długiej galeryi portretów artystki zajmie miejsce pierwszorzędne, jako dzieło sztuki, streszczające cały kunszt tej malarki.

Nie postąpił naprzód w ostatnim plonie świetnie dotąd zapowiadający się Vlastimil Hofman. Jego grupa „Pastorale“, twarda w rysunku, surowa w kolorycie, a zbanalizowana w pomyśle, nie stoi na wysokości poprzednich prac tego artysty. Znacznie lepszym jest „Jan Chrzciciel“, postać o dobrze uchwyconym typie ewangelicznym, mająca rysy znanego a ulubionego, jako wyrazisty model, literata, Litwina J. A. Herbaczewskiego.

Z dawnych stałych wystawców ławą wystąpili pejzażyści: Stanisław Czajkowski, Kamocki, Neumann, Nowakowski, Podgórski, Talaga, Trojanowski, uderza zaś brak Filipkiewicza. Najlepszą rzecz wystawił w tej grupie St. Czajkowski, którego „Sad“ wykazuje zalety, jakich dawniej nie zauważyliśmy w jego obrazach. — Jest tu przedewszystkiem bardzo wyrazisty rysunek i bardzo ładnie ujęta kompozycya pejzażowa. Rozwijający się coraz poważniej w kierunku rodzajowym i kompozycyjnym p. Artur Markowicz, zatrzymuje oko obrazem bardzo ładnie przeprowadzonym p. t. „Naprawa sieci“. — Jana Rembowskiego „Rybak“ ma dużo siły w wyrazie i zaznacza śmiały krok naprzód w rozwoju i pogłębieniu technicznem artysty, który po opanowaniu kolorytu, rozporządzać będzie szeroką skalą czynników, warunkujących dojrzałą twórczość.

Trzy płótna Pieńkowskiego, a w ich liczbie najlepsze „Lekcya“, wykazują ślady wpływów francuskich, które wystąpiłyby znacznie korzystniej, gdyby koloryt obrazu był mniej brudnym.

Powoli jednak świadomość potrzeby zaspokojenia słusznych żądań irlandzkich, utorowała sobie drogę do większości społeczeństwa angielskiego i wraz z szeregiem innych epokowej doniosłości żądań politycznych i społecznych, została wstawiona w porządek obecnego rządu liberalnego. Obecny jednak gabinet liberalny zabrał się do pracy systematycznie. Nie chciał on popełniać błędu poprzednich gabinetów liberalnych i oddawać przeprowadzane przez się reformy na pastwę i pewne unieważnienie Izbie dziedzicznych prawodawców, lordów, lecz postanowił przedewszystkiem usunąć z drogi tę największą dla wszelkich reform przeszkodę, jaką stanowiła Izba lordów ze swojem nieograniczonem prawem „veta“, a potem dopiero przystąpić do reform.

Skorzystał więc rząd liberalny z pierwszej sposobności, którą mu lordowie niebacznie nastręczyli, aby rozpocząć z nimi walkę na śmierć i życie. Izba lordów odrzuciła budżet, uchwalony przez Izbę gmin, dlatego że obarczał on w dochodach pewne nowe obciążenia podatkowe, dotyczące głównie bogaczy. Było to w trosce lordów naruszeniem wyraźnym nie prawa pisanego, ale tradycyi, która nie pozwalała naruszać w czemkolwiek praw budżetowych Izby gmin. Tradycye zaś w opinii angielskiej są co najmniej tak silne, jak prawa pisane.

Rzucone sobie wyzwanie rząd liberalny przyjął. Rozpoczęła się walka, zakończona po dwóch latach całkowitem zwycięstwem idei demokratycznej nad starym zabytkiem okresu oligarchii — Izbą lordów. Prawo „veta“ tej Izby zostało ograniczone w znany sposób. Teraz dopiero rząd liberalny mógł przystąpić do przeprowadzania swych programowych reform, nie obawiając się, że praca jego wskutek oporu oligarchów będzie wyłącznie — syzyfową.

W walce z Izbą lordów grupa posłów irlandzkich t. zw. „nacyonalistów“ w liczbie 82 z Redmondem na czele, popierała energicznie rząd liberalny. Po ostatnich wyborach, w których konserwatyści zdobyli bardzo poważną mniejszość, poparcie to było dla liberałów nieodzowne. — Bez grupy irlandzkiej rząd liberalny nie posiadałby większości. Ceną, za którą grupa irlandzka obowiązała się popierać liberałów — był „Homerule“, który rząd Asquitha zobowiązał się wnieść natychmiast po załatwieniu sprawy „veto-billu“. Asquith słowa danego Irlandczykom dotrzymał i dnia 29 marca r. b. bill o Homerule'u do parlamentu wniósł. Natychmiast wzięto go tam pod obrady komisyjne i plenarne, które poprowadzono w tempie tak szybkiem, że w niespełna miesiąc po temu, dnia 26 kwietnia, przyjęto go w trzeciem czytaniu mimo zaciekłej opozycyi konserwatystów 372 głosami przeciw 271, a więc większością 101 głosów.

Bill ten Izba lordów zapewne odrzuci. Ale wobec nowej ustawy o „veto“ tej Izby, Izba gmin, po upływie dwóch lat, uchwali go ponownie, a wówczas stanie się on prawomocnym mimo sprzeciwu Izby lordów. Tak więc, w najgorszym razie, autonomia Irlandyi stanie się faktem najpóźniej w roku 1915, o ile naturalnie nie zajdzie do tego czasu nic, coby mogło zmienić obecny stosunek sił między liberałami, ich sojusznikami i konserwatystami.

Szczegóły samorządu irlandzkiego przedstawimy w osobnym artykule.

Z najbliższego zachodu.

(Zapowiedziani goście z Polski. — Prasa czeska o rokowaniach polsko-czeskich. — Podstawy ugody czesko-polskiej. — Przeciw staroście Niemcowi).

Na uroczystość Palackiego, na zjazd sokolstwa i wystawę kobiety polskiej zapowiedzieli swoje przybycie liczni przedstawiciele Polski. Bawiący znowu w Warszawie wysłannik czeski, celem obudzenia jak największego zajęcia się Polaków uroczystościami praskiemi, przesłał „Narodnim Listom“ długi poczet uczestników polskich, którzy gościć mają w Pradze. Z Królestwa przybyć mają do „złotej“ stolicy książę Czetwertyński i Henryk Sienkiewicz, których żony objęły protektorat nad wystawą prac kobiety polskiej. Z nimi przybędą Aleks. Jabłonowski, przewodniczący Towarzystwa Przyjaciół Nauk z Warszawy, Prus, Reymont, Świętochowski, redaktorzy Olchowicz („Kuryer Warszawski“), Straszewicz, Krzywoszewski, Dmowski, z Kijowa redaktorzy „Dziennika Kijowskiego“ Paszkowski i Bartoszewicz. Przedstawicielstwo z Galicyi zapowiada się pokaźnie, wszak druhowie dr Fiszer i Turski przyprowadzą 700 sokolstwa polskiego, do którego dołączy się 300 Sokołów z Poznańskiego i dopełni huf tysiąca. Kraków i Lwów wyślą członków swoich prezydyów (dr Szarski i Neumann), przybędzie także rektor wszechnicy lwowskiej dr Finkel, prezes Akademii Umiejętności hr. Stan. Tarnowski, kompozytor Żeleński, książęta Andrzej i Jerzy Lubomirscy. Z Poznańskiego, prócz sokolstwa, przyrzekli dotąd przybycie redaktorzy Pfaffke, Królikowski i dr Seyda.

Zdawałoby się, że wytwarza się idyla słowiańska, braterstwo czesko-polskie. A jednak równocześnie brzmią, i to silnie, głosy wcale nie kojące ani nie gojące tej rany, jaką jest spór czesko-polski na Śląsku. Z inicyatywy obu Rad narodowych zaczęły się konferencye sojuszne. Potrwają one zapewne do uroczystości praskich, a potem się rozbiją, jak przeczuwać już dziś można z tego, co pisze prasa czeska. Niezawisła „Samostatnost“ żąda, [illegible] Rady Narodowej czeskiej do Polaków z wezwaniem do zgody [illegible] Polaków z położenia ogromnie przykrego, bo ruszyli się całą siłą przeciw Czechom na Śląsku, a brakło im nagle funduszów. Macierz Śląska [illegible]. Dom Narodowy w Morawskiej Ostrawie z trudem ratują, a więc... trzeba ukazać ochotę do zgody. Że u Polaków nie ma szczerości do zgody z Czechami, tego dowodem ma być i ta okoliczność, że w Cieszynie Polacy nie użyczyli lokalu dla kursów języka czeskiego dla młodzieży, którąby się tam chciała uczyć po czesku czytać i pisać.

Jeszcze ostrzej przeciw Polakom występują poczytne na Morawach berneńskie „Lidové Noviny“, stale nie sympatyzujące z Polakami. Ich zdaniem „chytrzy Polacy radziby brali i zyskiwali, ale bez ofiar na rzecz Czechów“. Z tych Czechów, którzy byli i są stale w ogniu sporu czesko-polskiego, nie wierzy nikt w możliwość choćby chwilkę trwającej zgody, a wobec zbliżających się rokowań zachowują się Czesi twierdząc, gdyby one miały się odbyć bez Czechów ze Śląska“. To też najbardziej interesowanych chcą na obrady wysłać „Lidové Noviny“, więc Czechów śląskich, nie z Królestwa i Pragi. Sądzą one, że „spory miejscowe zostawić należy naturalnemu ich rozwojowi“ (!). Na tem mniej więcej stanowisku stoi także „Moravska Orlice“, według której Polacy teraz dopiero „zmądrzeli“ i widzą własną korzyść w zgodzie czesko-polskiej.

Godzą się też głosy prasy czeskiej na następujące punkta ugody czesko-polskiej. Polacy i Czesi powinni i zdołają przez swoje kluby parlamentarne zdobyć ustawę szkolną dla mniejszości narodowych na Śląsku, któraby zabezpieczała Polakom i Czechom naukę w ojczystym języku. Wspólnie mogą się domagać i uzyskać równouprawnienie języków w urzędach państwowych. Wreszcie zgodnym zastępem powinni iść politycznie przeciw Niemcom tak, aby w razie wyborów zawierali pakta tylko Czesi z Polakami i Polacy z Czechami.

Dowodnym przykładem, jak Czesi walczyć potrafią przeciw Niemcom, jest zachowanie się powiatu wyszkowskiego w Czechach wobec nowego starosty. Mianowano tam starostą zagorzałego Niemca barona M. Dondelheskiego ze Sternecka. Powiat liczy 92.389 ludności czeskiej obok 4437 Niemców, przeto miasto powiatowe Vyskov, a za niem inne miasta i gminy powiatu, zaprotestowały przeciw mianowaniu dla nich starosty Niemca i wezwały ministerstwo spraw wewnętrznych do odwołania go do innego powiatu. Rząd, przestrzegający nader czujnie, aby Niemcy byli naczelnikami urzędów i władz tam, gdzie tylko choćby połowę ludności tworzyli Niemcy, nauczył sam Czechów, aby żądali urzędnika Czecha dla powiatu czeskiego. Powinni zwyciężyć i zwyciężą.

Z rynku pieniężnego.

(Przesilenie finansowe w Austro-Węgrzech. — Zagranica. — Zniżenie dyskonta w Anglii i Niemczech. — Opinia wiedeńskich finansistów. — Wysoka stopa procentowa. — Krytyczna sytuacya).

Ciężkie przesilenie finansowe, które już od kilku miesięcy ciąży na krajach monarchii austro-węgierskiej, wyrządzając handlowi i przemysłowi duże, miejscami niepowetowane nawet straty i wywołując w kołach tych popłoch i zaniepokojenie, ani chwili nie straciło swego napięcia. Były chwile, zwłaszcza w kwietniu, gdy zdawało się, że miesiąc następny, jeżeli nie usunie zupełnie kryzysu — bo o tem mowy być nie mogło — to przynajmniej choć w części go złagodzi i wprowadzi pewną ulgę i zmianę na lepsze. Nadzieje takie żywiono w wiedeńskich kołach finansowych, ale zawiodły one jak najzupełniej, bo maj dobiega połowy, a przesilenie trwa do dziś, tak samo jest ciężko, jak było z końcem kwietnia.

W ubiegłych kilku miesiącach mieliśmy przesilenie finansowe na rynkach pieniężnych we wszystkich niemal państwach europejskich. — W Anglii spowodowane ono zostało częściowo olbrzymim strajkiem węglowym w miesiącu marcu i w połowie kwietnia, we Francyi wycofaniem z banków paryskich kapitałów włoskich, spotrzebowanych prawie już zupełnie na wojnę tripolitańską, w Niemczech także strajkiem węglowym w Nadrenii i Westfalii, oraz kilku niezbyt szczęśliwie przeprowadzonemi transakcyami w wielkim przemyśle niemieckim. Ale kraje te zwolna przychodzą do siebie, w kołach handlowo-przemysłowych zaniepokojenie, które zresztą krótko tam tylko trwało, ustąpiło miejsca stosunkom zdrowo i normalnie się rozwijającym. Ucichły też skargi na brak pieniędzy i ich podrożenie.

W Anglii Bank angielski obniżył znów swój dyskont na 3 procent. W ślad za Bankiem angielskim ma pójść także Bank Rzeszy niemieckiej, gdzie każdej chwili spodziewane jest obniżenie dyskonta. Francya niedługo wyleczyła się po wycofaniu kapitałów włoskich i zresztą w najkrytyczniejszych nawet momentach na swoje własne zapotrzebowanie pieniędzy miała zawsze dosyć.

Jedynie w Austro-Węgrzech przesilenie trwa w dalszym ciągu, choć nie mieliśmy tutaj ani strajków węglowych, tak olbrzymich, jak w Anglii, a częściowo i w Niemczech, ani też nie wycofano stąd włoskich kapitałów. A co najgorsze i w najwyższym stopniu niepokojące, to okoliczność, że trudno przewidzieć, kiedy się skończy obecna krytyczna sytuacya, a choćby tylko kiedy złagodnieje. Nawet wiedeńscy bankierzy, którzy na tego rodzaju sprawach znają się doskonale, stoją bezradni wobec nierozwiązanej zagadki. Banki wiedeńskie, po znanych monitach Banku austro-węgierskiego, do tej chwili są bardzo przezorne w sprawie przyjmowania weksli. Nie mogą inaczej postępować, nie chcąc się narazić na odmowę lub ograniczenie kredytu w Banku państwowym. Skutki są też już bardzo widoczne, bo ostatniego kwietnia tego roku banki w portfelach swoich miały o 30 milionów koron weksli mniej, aniżeli w roku zeszłym w tym samym czasie. To jest olbrzymia suma, która poważnie zastanawiać musi, mianowicie jeżeli nieprzyjmowanie weksli w bankach nadal trwać będzie w dotychczasowem tempie. Brak tej wielkiej kwoty w obiegu dotkliwie odczuwać muszą koła handlowo-przemysłowe i dlatego podnoszą się coraz głośniejsze skargi na zastój w rozwoju gospodarczym i na ogólną stagnacyę.

Niezależnie od tego, że monarchia austro-węgierska sierpi z powodu braku pieniędzy, sytuacyę, już i tak nader krytyczną, zaostrza jeszcze ta okoliczność, że stopa procentowa jest bardzo wysoką. Podczas gdy Bank angielski obniżył dyskont na 3%, to w Austryi stopa procentowa wynosi w całej monarchii jednolicie 5%. Przy tak wysokiej stopie, banki udzielając kredytu, pobierać muszą 6%, a nawet, jak czytamy w dziennikach wiedeńskich, zarówno w Wiedniu, jak Budapeszcie niektóre z nich biorą 7½%. Są to stosunki w najwyższym stopniu niezdrowe i anormalne, a jednak, jak w kołach finansowych zapewniają, nie można myśleć o tem, aby w roku bieżącym oficyalna bankowa stopa procentowa została zniżoną.

Kronika wiedeńska.

Wiedeń, 14 maja.

(Podrabiane pieniądze. — Badanie ich w Banku austro-węgierskim. — Czem mają być nasze córki. — Zgromadzenie kobiet. — Jubileusz Schnitzlera. — Młody Wiedeń, a Wiedeń z roku 1912).

(x). Zajmujemy się obecnie bardzo intenzywnie podrabianemi pieniędzmi z powodu puszczenia w ruch znacznej liczby fałszywych not 20-koronowych przez niewykrytych dotąd szalbierzy. Każdy ogląda teraz bardzo uważnie otrzymaną monetę, ażeby nie paść ofiarą oszustwa. Kiedy niedawno pojawiły się nowe pieniądze papierowe, a przygodni krytycy ujemnie wyrażali się o ich stronie artystycznej, odpowiadano urzędownie, że „mniejsza o estetykę, skoro nowe pieniądze będzie bardzo trudno podrobić“. Teraz po upływie niewielu lat urzędniczki Banku austryacko-węgierskiego siedzą pochylone nad notami bankowemi i badają za pomocą lupy podejrzane pieniądze papierowe. Naprzykład na notach 100-koronowych drobna usterka w gwiazdce na prawo u góry wystarcza, ażeby rozpoznać falsyfikat. Urzędniczka, która odkryje taką notę fałszywą, otrzymuje nagrodę w kwocie 4 koron.

Noty 20-koronowe i 100-koronowe, obiegające obecnie są wybornie podrobione i dowodzą, że są dziełem pierwszorzędnego fałszerza. Wogóle fałszowanie pieniędzy jest dosyć rzadkie. Wśród monet, które pochodzą z tramwajów, falsyfikaty i to niebardzo udatne, stanowią niewielki procent. Monety niklowe i srebrne są licho podrabiane. Fałszywe monety złote nie opłacają się, gdyż materyał, mogący służyć do tego użytku jest za drogi w stosunku do zysku. Zdarzają się tylko naiwnie wykonane falsyfikaty, jak naprzykład poziacane dawne „szóstki“.

Z powodu ostatnich fałszerstw mają wkrótce pojawić się w obiegu nowe noty 20-koronowe i 100-koronowe. W ten sposób podrabiacze monet na pewien dłuższy czas będą musieli rozmyślać nad środkami fałszowania nowych pieniędzy, a publiczność będzie mieć spokój. Szkody wynikłe z fałszerstwa można obliczyć dopiero wtedy, gdy dawne zostaną ściągnięte do kas Banku austro-węgierskiego. Nowa emisya będzie znacznem obciążeniem Banku.

W sali Towarzystwa inżynierów i architektów odbyło się wielkie zgromadzenie kobiet, na którem roztrząsano jedyny punkt porządku dziennego: „Czem mają być nasze córki?“ Na zgromadzenie przybyli przedstawiciele ministerstw oświaty i robót publicznych, krajowej Rady szkolnej itd. Pierwsza przemówiła pani Hainisch, która pomiędzy innemi wywodziła: „Kiedy zapytamy kogoś, czem być mają w przyszłości nasze córki, otrzymujemy odpowiedź: „Żonami i matkami“. Nie ulega wątpliwości, że to byłaby najpiękniejsza przyszłość i że córki nasze pragną być żonami i matkami. Ale nie mają możności wyboru, nie posiadają wpływu na przyszłość. Muszą przysposabiać się do jakiegoś zawodu, zwłaszcza, że obecnie małżeństwo nie daje niestety zaopatrzenia. Dzisiaj żona musi także zarabiać. Nie mówię o sferach całkiem niezamożnych, o robotnicach, które z mężami idą do fabryk, mówię o całym stanie średnim, w którym żony muszą obok mężów także zarabiać. Statystyka z roku 1900 wykazuje, że na 1000 zarobkujących osób było 430 kobiet, a więc prawie połowa. Tak było w roku 1900 — obecnie ten procent podniósł się zapewne. Może to jest smutnym objawem, ale tak jest i z tem trzeba się liczyć. Musimy tedy myśleć o tem, do jakiego zawodu mamy przeznaczyć nasze córki“.

Zaznaczywszy, że kobiety mają w przemyśle wdzięczne pole pracy, podniosła pani Hainisch potrzebę założenia w Wiedniu biura informacyjnego, któreby ułatwiało kobietom wybór zawodu. Podobne biura istnieją już w Anglii, dając nietylko dziewczętom, lecz także i chłopcom wskazówki w tym kierunku. Nauczyciele dają tutaj informacye o swoich uczniach i uczenicach; lekarze stwierdzają, czy stan zdrowia szukających pracy jest pomyślny, przedstawiciele handlu i przemysłu udzielają wskazówek co do zapotrzebowania pracy. W ten sposób rodzice otrzymują informacye, które ułatwiają im wybór zawodu dla swoich dzieci. W dyskusyi, która się następnie rozwinęła, uczestnicy zgromadzenia przyrzekli popierać biuro informacyjne, które wkrótce zostanie utworzone.

Znany autor, Artur Schnitzler, obchodzi jutro 50 rocznicę urodzin. „Młody Wiedeń — pisze z tego powodu jeden z tutejszych dzienników — będzie tedy liczyć 50 lat życia. Dzień jego urodzin przypada bowiem mniej więcej na dzień urodzin Schnitzlera. Są to dwa pojęcia, od lat 20 razem wymieniane, muszą więc teraz podzielać urodzinowe zaszczyty i roztrząsania. Nadzwyczaj szybko przyszła rocznica. Wszakże to nie tak dawno, gdy młody Wiedeń był rzeczywiście młodym, tak gruntownie młodym, jak to umie tylko literacka młodzież. Składał się ze stolika kawiarnianego, przy którym zasiadała garstka ludzi, przejętych Ibsenem, Nietzschem, naturalizmem i moderną paryską, a pragnących te nowe idee i pojęcia przetłómaczyć na wiedeńszczyznę. I oto zanim zdołaliśmy się obejrzeć, wszyscy owi młodzi ludzie przekroczyli czterdziestkę, a 50 rocznica urodzin najwybitniejszego z nich jest dzisiaj czemś więcej niż wypadkiem dnia dla Wiednia. Młodość literacka mija i zmienia się prędzej niżeli zwykła. Stół kawiarniany młodego Wiednia już nie istnieje. Nawet ów dom zburzono, jak wiele rzeczy wczorajszych, a to, co wyrasta i jest budowane na nowo, to już całkiem inny Wiedeń“.

Ale pozostało przeciętne pojęcie młodego Wiednia. Jest to nieokreślona mieszanina miłego obejścia, lekkomyślności, igrającej erotyki i sentymentalności. Tak przedstawiano sobie przez cały szereg lat poza Wiedniem Schnitzlera, najbardziej znanego i czytanego z autorów wiedeńskich. Nawet jego zewnętrzny wygląd stał się popularnym; jego stylizowana elegancya stroju, szeroka, czarna krawatka, jasna broda, a przedewszystkiem ów lok, sięgający aż do lewego oka. Postać Schnitzlera uważano za typ młodego Wiednia. W ten sposób powstały karykatury Schnitzlera, zapowiedzi sławy.

Przez długie lata był Schnitzler dla wszystkich twórcą Anatola i słodkiej dziewczyny. Ale obydwie te postaci są już dzisiaj cieniami. Słodka dziewczyna nie ma już słynnej łzy w oku i została poważną panną biurową lub maszynową. Także młodzieniec Anatol, smutny i bolesciwy został rozsądnym młodzieńcem, dążącym naprzód, tudzież uprawiającym sport. Anatol, Maks, Teodor, Fryc, Krystyna, Mizzi — i jak się tam jeszcze nazywają — wszyscy oni już nie należą do Wiednia z roku 1912. Minęły czasy, gdy co drugi mężczyzna był Anatolem.

Był czas, gdy Wiedeń mówił, flirtował, kochał na sposób nawet Schnitzlera. W owej porze Schnitzler był, że tak się wyrazimy, poetą rozkochanego Wiednia, separatek, schadzek, pokojów kawalerskich. Ale po tej epoce galanteryi przyszła naturalna reakcya, gorycz „Dzikiej zwierzyny“ i „Spadku“, satyra „Porucznika Gustka“. W utworach Schnitzlera powstaje powoli Wiedeń poważny. Przychodzą ludzie z „Drogi samotnej“, z „Kraju dalekiego“, z „Drogi wolności“.

Schnitzler jest Wiedeńczykiem z dziada, pradziada, ale w utworach jego widzimy intelektualną wiedeńskość śródmiejskich dzielnic, a nie ową ludową wiedeńskość z „heurigerem“ i słodkim dyalektem. Jutro uczci Wiedeń „swojego“ Schnitzlera, którego znacie i wy także ze sceny teatru miejskiego.

Kronika.

Kraków, 15 maja.

Pamięci dra Jordana. W sobotę, 18 b. m., jako w piątą rocznicę śmierci dra Henryka Jordana, odbędzie się w kościele św. Anny o godzinie 9 rano nabożeństwo żałobne. Dnia następnego, w niedzielę, staraniem Tow. „Opieki nad młodzieżą szkół średnich“, urządzona będzie właściwa uroczystość ku czci dra Jordana, połączona z zabawą ogrodową w parku jego imienia, na którą komitet i studenckie drużyny „Cracovii“ przygotowują miłe niespodzianki. Początek o godzinie 8 po południu. Wstęp 40 hal. Młodzież płaci połowę. Dochód przeznaczony na bursę imienia dra Jordana dla uczniów szkół średnich. W razie niepogody uroczystość będzie odłożoną do następnej niedzieli.

Sprawy miejskie. Wczoraj odbyła posiedzenie komisya administracyjna krakowskiej Rady miasta, pod przewodnictwem wiceprezydenta m. dra Szarskiego. Komisya przyjęła do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z rewizyi funduszów: akcyzowego, rzeźni i targowicy, dokonanej przez radców miejskich dra Poniklę i Wachtla i wyraziła sprawozdawcy drowi Ponikle podziękowanie za wyczerpujący referat. Następnie zajmowała się sekcya sprawami, odnoszącemi się do budowy fabryki lodu i rzeźni sanitarnej oraz licznemi innemi, natury administracyjnej.

Z teatru miejskiego. Występy p. Mieczysława Frenkla rozpoczynają się w piątek, 17 b. m., klasyczną kreacyą znakomitego artysty w „Panu Geldhabie“ Aleksandra hr. Fredry. W sobotę, 18 b. m., odtworzy p. Frenkel rolę szambelana w sztuce Tadeusza Rittnera „Głupi Jakób“; w niedzielę rolę Gorgoniusza w „Cyganeryi warszawskiej“ A. Nowaczyńskiego. W poniedziałek, 20 b. m., odbędzie się przedstawienie dla młodzieży szkolnej po cenach do połowy zniżonych, w skład którego wejdą „Warszawianka“ i „Sędziowie“ St. Wyspiańskiego. Początek o godzinie 6 wieczorem.

Pożegnalny występ p. Siemaszkowej. Po dłuższej na scenie naszej gościnie p. Wanda Siemaszkowa pożegnała się wczoraj z publicznością krakowską rolą pani w poetyckiej baśni L. H. Morstina „Lilie“. Jakby dla utrwalenia się w zawsze zresztą życzliwej dla niej pamięci Krakowa, p. Siemaszkowa rozwinęła wczoraj w całym blasku wszystkie zalety swej gry, skoncentrowanej w akcentach dramatycznych, rzuconych na legendowo-poetyckie tło sztuki. Z ról pani Siemaszkowej, ta najmłodsza w „Liliach“ jest niewątpliwie jako artystyczna kreacya jedną z najcelniejszych w jej bogatym repertoarze, z którego niestety gościna jej ostatnia w Krakowie dała zaledwie małą cząstkę i to nie tę, którą pragnęlibyśmy byli podziwiać i oklaskiwać. Dlaczego np. nie przypomniano nam najświetniejszej z kreacyj p. Siemaszkowej w „Woźnicy Henschlu“ Hauptmanna lub „Ponad wodami“, dlaczego nie ukazano której z ról szekspirowskich. Niedomagania repertoarowe, ujawniające się jako naturalne następstwo wadliwego rozkładu sił aktorskich w poszczególnych działach i złej konstrukcyi ansamblu, dają się odczuwać coraz dotkliwiej.

Wrażenia te podzielała wczoraj niewątpliwie publiczność, która darzyła ją po każdym akcie kwiatami i wielokrotnie przywoływała. Po akcie pierwszym wręczono artystce wspaniały wieniec z „liliami“.

Z teatru w parku krakowskim. Jutro po południu grany będzie na żądanie wielu osób z miasta wodewil „Krowoderskie zuchy“, a wieczorem wyborna sztuka, bogato ilustrowana muzyką i śpiewami „Stary piechur i syn jego huzar“, która grana będzie przez parę wieczorów z rzędu.

Koncert ludowy który się miał odbyć dzisiaj, został z powodów niezależnych od komitetu odwołany.

Wieczór operowy, który odbędzie się dziś wieczorem w teatrze „Nowości“, zapowiada się interesująco. Program zawiera wyjątki z oper: „Wesele Figara“ Mozarta, „Przyjaciel Fryc“ Mascagniego, „Opowieści Hoffmana“ Offenbacha i „Wróg muzyki“ Genéego. Wykonawcami będą pp. Hendrichówna, Filipek-Jaworzyńska, pp. prof. Ludwig, dr Jendl, Isakowicz, Zatheу, Stępniowski, Tyczyński. Zespół orkiestralny należy do interprezy p. St. Czyżowskiego, który będzie prowadzić utwory Mozarta i Genéego. Offenbachem dyrygować będzie p. B. Walewski. Bilety do nabycia wieczorem przy kasie teatru.

VI. Zjazd techników polskich. W myśl uchwały stałej delegacyi zjazd techników polskich, który się odbędzie w czasie od 12 do 16 września b. r. w Krakowie, obejmie między innemi I. zjazd elektrotechników polskich. Komitet tego zjazdu zwraca się do kolegów, zainteresowanych w sprawach elektrotechniki, z usilną prośbą o wzięcie udziału w zjeździe i jego pracach. Poruszane będą następujące tematy: 1) Elektrownie miejskie, 2) elektrownie okręgowe, 3) organizacya elektrowni, 4) rezultaty ruchu przy rozmaitego rodzaju motorach popędowych, 5) polityka taryfowa, 6) elektryczność a drobny przemysł, 7) elektryczność w gospodarstwie domowem, 8) monopol instalacyjny gmin, 9) prowadzenie elektrowni systemem koncesyjnym lub we własnym zarządzie gmin, 10) wybór systemu prądu w elektrowniach, 11) elektrownie a gazownie, 12) statystyka elektrowni w Polsce, 13) wykształcenie elektrotechniczne: a) wyższe, b) średnie i c) niższe, 14) wynagrodzenie pracy technicznej.

Wnioski i referaty zgłaszać można do 1 lipca. Wszelkich informacyj udziela przewodniczący komitetu inż. W. Hertz (Krupnicza 3), lub sekretarz inż. L. Freudenson (Elektrownia miejska).

Wycieczka niemiecka do Krakowa. Program wycieczki naukowej do Krakowa i Galicyi, zorganizowanej przez wolny związek dla krzewienia nauk społecznych w Wiedniu, już się pojawił w druku i jest do nabycia w sekretaryacie związ[ku] (Wiedeń, I., Minoritenplatz 5). Tam także [...] zgłaszać uczestnictwo w wycieczce najd[...] maja. Jak wiadomo, wycieczka zabawi [...] Krakowie i Galicyi od dnia 2 do 10 czerwca b. r.

Studenci kołomyjscy w Krakowie. Piszą nam z Kołomyi: Wyrusza stąd 15 bież. m. wycieczka uczniów gimnazyum polskiego do Krakowa. Prowadzą prof. Thal i prof. Siudy. Dzięki zapobiegliwości komitetu profesorskiego, a głównie prof. Thala zdołano żywo zainteresować wycieczką młodzież zakładu, która zgłosiła się dotąd w liczbie ponad 40, mimo dość znacznych kosztów, bo wynoszących przeszło 50 koron. Z funduszów, które komitet zebrał, zdołano kilku uczniom obniżyć koszta wycieczki. Wyjeżdżający mają zabawić cały tydzień w Krakowie i zwiedzić prócz miasta, okolicę i roboty kanałowe.

Z Tow. technicznego. Dnia 9 b. m. odbyło się posiedzenie konstytuujące wydziału wybranego na ostatniem walnem zgromadzeniu, na którem prezesem Towarzystwa wybrano radcę dworu Horoszkiewicza, zastępcą st. emer. insp. kontr. techn. inż. Aleksandra Adelmanna. Wydział ukonstytuował się w następujący sposób: Sekretarzem wybrano radcę budownictwa Władysława Spannbauera, zastępcą st. komis. bud. inż. Jana Kwiatkowskiego, skarbnikiem inż. elektrowni miejskiej Henryka Dubeltowicza, zastępcą st. komis. bud. inż. Józefa Skałkę, bibliotekarzem st. insp. kol. państw. Feliksa Bitschana, zastępcą inż. elektrowni miejskiej Leonarda Freudensona, gospodarzem insp. biura wodoc. miejsk. Stanisława Krawczyka.

Odczyt. W małej sali Starego Teatru odbędzie się 17 b. m. o godz. 5 po poł. odczyt ks. Stan. Hankiewicza o misyach katolickich wśród ludów afrykańskich. Czysty dochód przeznaczony na ubrania dla ubogiej dziatwy szkół krakowskich i na roboty dla ubogich kościółków w Galicyi wschodniej

Ognisko nauczycielskie w Krakowie urządza w sobotę 18 b. m. o godz. 7 wieczór wieczornicę z urozmaiconym programem. Wstęp dla członków i ich rodzin bezpłatny.

„Eleuterya“ urządza we czwartek 16 b. m. we własnym lokalu (ulica Mikołajska 3) „Wieczór abstynencki“ połączony z zabawą taneczną. Początek o godz. 8 wieczór. Bufet bezalkoholowy we własnym zarządzie.

Stowarzyszenie „Praca“ urządza w domu robotniczym (ul. św. Tomasza 37) wieczór uroczysty dla uczczenia rocznicy Konstytucyi 3 Maja w niedzielę 19 b. m. W programie słowo wstępne prof. St. Kozłowskiego, deklamacya, muzyka i obrazek sceniczny w dwóch odsłonach Jadwigi z Łobzowa p. t. „Matka żyje“. Początek o godzinie 7. Czysty dochód przeznaczony na budowę pomnika Tadeusza Kościuszki na Rynku krakowskim.

Ze sportu. W niedzielę rozegra K. S. „Cracovia“ zawody z „Floridsdorfer A. S. C.“ z Wiednia. Ponieważ w bieżącym sezonie biało-czerwoni trzykrotnie spotkają się z pierwszoklasowemi drużynami austryackiemi, match ten będzie ciekawy ze względu na stwierdzenie pierwszej klasy, uzyskanej przez „Cracovię“ w ubiegłym roku, a nie wypróbowanej dotychczas należycie wobec Wiednia.

Robotniczy Klub Sportowy urządza dnia 16 maja o godzinie 5 po południu w Parku gier „Cr-

---

Osobną grupę tworzą artyści, znajdujący się w fazie poszukiwania i eksperymentowania. — Konrada Krzyżanowskiego „Dama z kotem“ na pierwszy rzut oka przedstawia się jako dziwactwo, ale po bliższem rozpatrzeniu odszukać można w tym portrecie wartości istotne w rysunku i pewnej elegancyi w traktowaniu oświetlenia. P. Gwozdecki, wybitny kolorysta, ciągle szuka malarskiego wyrazu w jaskrawych kontrastach barwnych plam. Z płócien jego, czy to będą ulubione kwiaty, czy próby figuralne, bije ogromna siła, przeradzająca się wprost w barbarzyństwo. Takie wrażenie sprawia „Portret w świetle lampy“, gdzie jaskrawa gra kolorów przytłumia wszystko i pozwala rozpłynąć się rysunkowi w karykaturalne wprost kontury twarzy kobiecej.

Paryski prerafaelita, Eugeniusz Żak, niezmiernie ciekawa indywidualność malarska, jest przykładem, jak dalece artysta, poddający się wpływom obcym, zatracić może własny indywidualizm. „Kobieta z dzieckiem“, „Głowa kobiety“, „Pastuch“ — to ciekawe impressye naśladownicze, które zawsze będą budzić oczekiwanie jakiejś syntezy tej oryginalnej, a upartej maniery naśladownictwa prymitywów. Naśladowcą również ulegającym manierze, jest Wł. Błocki, którego dwa obrazy: „Kokietka“ i „Niby Velasquez“ zatrzymują wzrok jako dzieła, mimo dziwactw pomysłu, szczerze interesujące wyraźną intencyą transponowania obcych wzorów.

Cykl studyów huculskich Wł. Jarockiego, jak zawsze, bardzo wyrazistych w rysunku, dwa studya Grotta, kilka dziwacznych płócien T. Niesiołowskiego, przypominających nadto wyraźnie wpływy Wyspiańskiego, świetne akwaforty motywów francuskich J. Rubczaka i dwa interesujące sposobem traktowania i zdecydowanym charakterem pendzla pejzaże Franciszka Rerutkiewicza, wreszcie siedm bardzo ładnie rysowanych kartonów dekoracyjnych, do jednego z kościołów litewskich, Fr. Bruzdowicza, który wyspecyalizował się jako jeden z najpierwszych w Polsce malarzy kościołów, zaokrąglają obfity plon malarski „Sztuki“.

Rzeźba tym razem reprezentowaną jest nielicznie, pomimo, że członkowie „Sztuki“ na prezesa swego powołali w tym roku Konstantego Dunikowskiego.

On też uważał za swój obowiązek podeprzeć dziełem swem wystawę i dał jej świetnie skomponowaną figurę posła Ignacego Daszyńskiego. Nie tylko jako portret, ale przedewszystkiem jako dzieło sztuki, rzeźba ta wysuwa się na czoło produkcyi plastycznej ostatniego roku. Dawno nie widzieliśmy na wystawie naszej dzieła tak pełnego siły w charakterystyce, tak tętniącego energią twórczą, tak świetnego w oddaniu typowego wyrazu indywidualizmu, jaki cechuje postać trybuna partyi socyalno-demokratycznej. Dzieło to ma piętno prawdziwego artysty-twórcy i jest krzykiem jego wielkiego talentu. Obok Dunikowskiego dział rzeźby niesie dwa jeszcze dzieła: Jana Szczepkowskiego bardzo ładny w pomyśle fragment grobowca, przeznaczonego na Ukrainę i grupę bronzową Fr. Flauma „Na skale“, przedstawiającą walkę mężczyzny z kobietą, wyrażoną w doskonałym ruchu i pełną ekspressyi i wyrazistości konturów.

Ogólnem wrażeniem XVI wystawa „Sztuki“ nie zatraca ciągłości ze swemi poprzedniczkami, aczkolwiek od pierwszego ich typu znacznie się odchyla.

W.

covii" zawody piłką nożną o I klasę z Klubem Sportowym „Wisła". Gra zapowiada się bardzo interesująco, gdyż R. K. S. występuje w silniejszym składzie.

Ospa w Krakowie. Jak się dowiadujemy, u dziewczynki, która zachorowała onegdaj w domu przy ulicy Starowiślnej 36, stwierdzono ostatecznie ospę. Przebieg choroby jest łagodny. Jest to dziesiąty wypadek ospy w Krakowie.

Przypominamy jeszcze raz tym, którzy dotąd nie poddali się szczepieniu, aby to uskutecznili w jak najkrótszym czasie, dopóki wypadki choroby są rzadkie i odosobnione.

Zwracamy też uwagę, iż niektóre osoby, zwłaszcza ze sfer robotniczych, szczepione przymusowo, zaraz po rewakcynacyi wycierają krowiankę koszulą, lub nawet specyalnie na to przygotowaną szmatką, byle tylko zrobić na złość... sobie.

Pożar w sklepie. Przy placu WW. Świętych l. 8, w sklepie korzennym Hirscha Weichlera, wybuchł wczoraj wieczorem pożar, który wnet ugasiła straż pożarna pod kierunkiem naczelnika p. Nowotnego. Zajęły się urządzenia sklepowe i skrzynki z wiktuałami. Pożar wyrządził kilkaset koron szkody.

Kradzież na targu. P. Antoninie Ippoldt, zamieszkałej w Krakowie przy ulicy Topolowej l. 36, skradziono wczoraj na targu w Rynku głównym 32 kor. z torebki ręcznej.

Z kraju.

Trzeci Maja. Z Radgoszczy koło Dąbrowy piszą nam: Rocznicę konstytucyi 3 maja obchodzili włościanie w Radgoszczy bardzo uroczyście. O godz. 9½ rano przed nabożeństwem uformował się pochód, który otwierali włościanie na koniach, a zamykały dzieci szkolne. Po nabożeństwie przemówił do dwutysięcznej rzeszy włościan adwokat dr Moskwa z Dąbrowy. Wieczorem odbyło się przedstawienie „Wozu Drzymały" J. Rączkowskiego.

Z Ciężkowic piszą nam: Staraniem miejscowego Koła T. S. L. odbył się w Ciężkowicach (pow. Grybowski) obchód rocznicy konstytucyi 3 maja w dniu 5 b. m. Po nabożeństwie, podczas którego patryotyczne kazanie wygłosił ks. A. Karnowski, ruszył pochód ku pamiątkowej tablicy grunwaldzkiej, gdzie przemówił do zgromadzonych powstaniec z 1863 r., druh Pachel. Uroczystość zakończono wieczorkiem wokalno-muzykalnym.

Z Krosna piszą nam: Rocznicę konstytucyi majowej obchodzone w Krośnie przez kilka dni. Dnia 2 maja urządziła pochód młodzież szkolna, dnia 3 maja na boisku „Sokoła" przemawiał prof. Moroniewicz, a dnia 4 maja wygłosił w rynku patryotyczne kazanie ks. dziekan Holeński. Urządzono też dwa przedstawienia „Kościuszki pod Racławicami" dla inteligencyi i dla ludu.

Z Lubaczowa piszą nam: Dnia 5 b. m. odbyły się staraniem Koła T. S. L. w Lubaczowie odczyty o konstytucyi 3 maja i wiece w sprawie upaństwowienia szkół na Śląsku w następujących miejscowościach: w Bachnowie, Felsendorfie, Barzni dolnej, Łukawcu, Majdanie, Ostrowcu, Lipowcu, Młodowie, Załużu, Lisichjamach i w Dąbrowie. Wszędzie uchwalono odpowiednie rezolucye.

Z Pietwałdu piszą nam: Rocznicę konstytucyi 3 maja obchodzono w Pietwałdzie odczytem o konstytucyi i przedstawieniem amatorskiem, oraz składką na T. S. L.

Z Morawskiej Ostrawy piszą nam: Punktem zbornym dla całego Zagłębia ostrawskiego w dniu uroczystości majowej był Dom Polski w Morawskiej Ostrawie. Z całej okolicy przybyły niezliczone tłumy uczestników święta. Na poranku przemawiał p. Świżewski z Polskiej Ostrawy, poczem nastąpiły produkcye wokalno-muzyczne. Wieczorem odegrano „Grzmią pod Stoczkiem armaty" i „Okrężne". Dochód przeznaczono na T. S. L. i na Macierz szkolną.

Pożar lasu. Z Trzebini donoszą nam: Onegdaj w lasach trzebińskich, należących do p. Raczyńskiego z Krakowa, wybuchł równocześnie w dwóch punktach groźny pożar, który rozszerzając się szybko zniszczył 25 morgów młodych kultur leśnych. Zlokalizowanie pożaru, mimo nader trudnych warunków, zawdzięczyć należy jedynie natychmiastowej akcyi ratunkowej, rozwiniętej przez robotników dóbr trzebińskich pod dzielnym kierunkiem pełnomocnika tychże dóbr p. Erazma Gadzińskiego i leśniczego p. Franciszka Libczaskiego. Na miejsce przybyła również z pomocą w akcyi ratunkowej straż ogniowa z Trzebionki. Pożar, jak stwierdziło przeprowadzone śledztwo, wybuchł skutkiem złośliwego podpalenia. Jednego też z przypuszczalnych sprawców pożaru, w osobie kilkunastoletniego chłopaka, aresztowała miejscowa żandarmerya i odstawiła do aresztów sądu powiatowego w Chrzanowie. Zaznaczyć jeszcze należy, że w lasach tych znaleziono kilka małych wypalonych miejsc, wskazujących, że podpalenie było już więcej razy usiłowanem, pożarowi zaś tylko zapobiegała czujna straż leśna.

Skutki wichury. Z Trzebini donoszą nam pod datą dzisiejszą: Szalejąca tu przedwczoraj wichura wyrządziła znaczne szkody w okolicy. Oprócz zniszczonych drzew i powalonych parkanów, wicher zerwał również dach z jednego w okolicy kościoła parafialnego i uszkodził poważnie wieżę.

Tarnów 14 maja. (Wiec w sprawie uniwersytetu ruskiego. — T. S. L.).

W sali „Gwiazdy" pod przewodnictwem p. Jaśkiewicza, marszałka tarnowskiego powiatu, odbył się wiec, na którym po referacie dra Strońskiego, profesora uniwersytetu Jagiellońskiego, w sprawie założenia uniwersytetu ruskiego we Lwowie, oraz po przemówieniach pp. Bujnowskiego, Wierzbickiego i Paciorkiewicza, uchwalono rezolucye, domagające się „iunctim" pomiędzy sprawą założenia uniwersytetu ruskiego, a uruchomieniem Sejmu, zastrzeżenia na czas przejściowy uniwersytetowi lwowskiemu polskiego charakteru pod bardzo ścisłemi postanowieniami tworzenia wspólnych komisyj polsko-ruskich do egzaminów państwowych a wreszcie sprzeciwiające się bardzo stanowczo założeniu uniwersytetu ruskiego we Lwowie.

Pod przewodnictwem prof. Języka odbyło się posiedzenie wydziału tarnowskiego Koła T. S. L. na którem nastąpiło ukonstytuowanie się sekcyj. Na czele sekcyi odczytów i czytelń wiejskich stanął prof. Język, w sekcyi przedsiębiorstw wybrano przewodniczącym: panią Biegańską i pana Lindego, w sekcyi rachunkowej został wybrany pan Kołłątaj, w sekcyi budowy domu T. S. L. p. Linde, w sekcyi prawniczej dr Żmigród, w sekcyi Czytelni publicznej p. Wohnout, w sekcyi biblioteki im. Słowackiego prof. Szaflarski, w sekcyi jednania członków dr Kucharski; delegatem do Czytelni rękodzielniczej im. Kilińskiego wybrano prof. Grzymka.

Po odczytaniu pism Zarządu głównego załatwiono kilka spraw: w sprawie pisma z Szonowa na Śląsku, proszącego o szkołę polską, postanowiono z braku funduszów porozumieć się z Kołami Tow. Szkoły Ludowej w zachodniej Galicyi i wspólnemi siłami założyć szkołę, gdyby się okazała rzeczywista potrzeba. Nad pismem komitetu, zakładającego w naszem mieście składnicę towarową, by zarząd tarnowskiego Koła T. S. L. przystąpił na cichego wspólnika, przeszedł wydział do porządku dziennego, w końcu zawotowano dla dzieci polskich w Białej na majówkę 10 koron, a wniosek zaś p. Lindego w sprawie stworzenia wydziału ścisłego przekazano „ad hoc" wybranej komisyi. Nadto prezes zawiadomił zebranych, że parcela pod budowę domu T. S. L. została zakupiona przy ul. Nowy Świat za 15.708 kor.

Jak co roku, tak i obecnie wydział tarnowskiego Koła T. S. L. zajął się energicznem zbieraniem Daru Trzeciego Maja w osobnych kioskach. W tym roku zebrano bardzo poważną sumę, wynoszącą przeszło 2.200 kor. brutto. Ofiarność społeczeństwa tarnowskiego, bez różnicy stanów i wyznania, okazała się bardzo wielką.

Sanok, 14 maja. (Zgon fizyka ś. p. Jacka Jabłońskiego. — Oporny wybór wiceburmistrza i asesorów).

Umarł tu 10 b. m. długoletni starszy fizyk ś. p. Jacek Jabłoński, znany powszechnie „pan Jacek", który brał żywy udział w pracy społecznej i zawsze gotowy był do służby tam, gdzie tego wymagał interes narodowy. Wielkie zasługi położył około powiat. Towarzystwa zaliczkowego, należał do założycieli Kółka rolniczego, był członkiem Rady powiatowej, członkiem Sokoła, Tow. S. L., długoletnim prezesem kasyna, a w swoim czasie założycielem Sokoła w Lisku. Zmarły był bratem posła m. Krosna i Sanoka, p. Wincentego Jabłońskiego. Zwłoki, przy nader licznym udziale publiczności i wszystkich korporacyj, eksportowano w niedzielę 12 b. m. na dworzec, skąd przewiezione zostały do grobu familijnego na cmentarzu w Przemyślu, gdzie je w poniedziałek po południu uroczyście pogrzebano.

Sprawa ukonstytuowania się nowej Rady miejskiej, wskutek nieprzejednanego stanowiska mieszczan, nie postąpiła dotąd krokiem naprzód. Mieszczanie uparli się, że muszą mieć ze swego łona wiceburmistrza i 2 asesorów. Próbne głosowanie na ostatniem poufnem posiedzeniu wskazuje, że mimo usilnych starań Koła pierwszego i drugiego, mieszczanie nie ustąpią, mieszczanin bowiem p. A. Borczyk otrzymał na wiceburmistrza 14 głosów, podczas gdy dr Biedka i dr Ramer z I i II Koła każdy po 10 głosów, inni kandydaci z trzeciego Koła otrzymali po 4 głosy, kandydat zaś na płatnego asesora, p. M. Słuszkiewicz, a więc także mieszczanin, 23 głosy. Hasło walki, rzucone w trzeciem Kole o zdobycie najważniejszych mandatów wobec trudnych zadań, jakie czekają przyszły magistrat, może przynieść miastu wielką szkodę.

Nowy Sącz, 14 maja. (Trzeci Maja. — Wiec kresowy. — Raut w T. S. L. — Szkoła gospodyń wiejskich. — Ś. p. Tomasz Ciągło).

Rocznicę Konstytucyi 3 Maja obchodziliśmy uroczyście 5 b. m. nabożeństwem, a następnie pochodem pod pomnik Mickiewicza. Po raz pierwszy krążyły puszki T. S. L. dzięki dobrym i skutecznym chęciom kilku osób. Ofiarność społeczeństwa była wydatna, a okazało się to także wieczór na uroczystem przedstawieniu, gdy publiczność szczelnie wypełniła salę Sokoła, aby usłyszeć przemowę p. Beka z Limanowej i wysłuchać sztuki Niemcewicza p. t. „Powrót posła". Sztukę prowadził p. Jan Małecki, a amatorzy oddali rzecz z całym pietyzmem. Na pierwszy plan wybiła się w roli starościny p. Filipowiczowa, jako starosta p. Małecki, jako Szarmancki p. dr Stampfl ze St. Sącza; następnie pp. Błotnicka, Wusatowska, Roszek, Gelachowscy, Stefanowicz i Stabrawa. Niestrudzone panie nasze szyły same nowe kostyumy; Sokół przygotował nowe dekoracye i po raz pierwszy użyto do przedstawienia światła elektrycznego. Cały szereg osób niósł ofiarną pomoc.

Odbył się tu wiec kresowy z inicyatywy II Koła T. S. L. Referaty o sprawach śląskich wygłosili pp. dr Stroński i Bek, poczem uchwalono rezolucye, domagające się jak najszybszego upaństwowienia szkół polskich niższych i średnich, utrzymywanych przez Macierz śląską i przez T. S. L. Uchwalono urządzić „dzień kwiatka" 2 czerwca na cele ochronek śląskich. Wśród gromkich oklasków zaprotestowano także przeciw założeniu ruskiego uniwersytetu we Lwowie.

Ruchliwa Czytelnia pań urządza 19 b. m. wielki wiosenny festyn na urządzenie wewnętrzne jednej szkoły polskiej T. S. L. Patryotyczny ten cel ściągnie zapewne liczną rzeszę gości. Wydział I Koła T. S. L. uchwalił wysłać na zjazd krajowy do Białej 11 delegatów, Związek okręgowy trzech. Koło T. S. L. im Wyspiańskiego pozyskało dotąd 250 członków i rozwija w swoim rejonie intenzywną działalność przez liczne odczyty.

Szkoła gospodyń wiejskich jest już na ukończeniu. Ministeryum rolnictwa na tę szkołę przyznało subwencyę 20.000 koron na prośbę zarządu pow. Kółek rolniczych.

W Podegrodziu zmarł b. poseł Tomasz Ciągło w 62 roku życia.

Jubileusz ks. Piotra Skargi na Śląsku. (Cieszyn 13 maja). W niedzielę 12 maja b. r. na ziemi Śląskiej odbył się uroczysty obchód jubileuszowy ks. Skargi. Obchód rozpoczął się uroczystem nabożeństwem w kościele OO. Jezuitów w Cieszynie, gdzie podczas sumy w podniosłych słowach ks. prof. Tomanek bardzo licznie zebranej publiczności przedstawił kaznodziejską działalność tego kapłana-Polaka. Po południu w sali Domu narodowego i w sali ratuszowej odbył się równocześnie obchód według programu poprzednio już ogłoszonego.

W sali Domu narodowego o działalności ks. Skargi mówił ks. prof. Grim, zaś w sali ratuszowej przybyły z Krakowa w zastępstwie ks. Otwinowskiego ks. Chaduch. Obydwa przemówienia, zwłaszcza ostatnie, wypowiedziane z wielkim pietyzmem dla nieśmiertelnych zasług ś. p. Skargi, znanego także na Śląsku z „Żywotów świętych", wywołało nader silne wrażenie.

Następne punkta programu, obejmujące część muzykalno-wokalną, były wykonane bardzo sumiennie i bez zarzutu.

Lokaut w Bielsku-Białej. Z Białej pisze nasz korespondent pod datą 14 b. m.

Sytuacya pogorszyła się jeszcze, bo największa fabryka w Białej p. f. „Hess Karol i Synowie" zapowiedziała robotnikom lokaut od przyszłej soboty, t. j. od 18 b. m. Od tego dnia staną wszystkie fabryki tkackie w Białej-Bielsku i okolicy. Solidarność niemieckich milionerów święcić będzie tryumf. Około 14.000 robotników pozostanie bez pracy.

Nic nie zapowiada zmiany na lepsze, bo fabrykanci, wzywając robotników do powrotu do fabryk, każą zdać się im na łaskę i „wspaniałomyślność przemysłowców". Żądają kategorycznie formalnego upokorzenia się, i o żadnych układach teraz nie chcą słyszeć. Robotnicy zaś bez pewnych konkretnych i obowiązujących przyrzeczeń roboty podjąć nie mogą.

Fabrykanci wydali wczoraj anonimową odezwę do robotników, w której starają się wywołać wśród nich rozłam, a wreszcie grożą lokautem na miesiąc i ruiną klasy robotniczej.

Jest pewne niezadowolenie również wśród przywódców socyalistycznych (są nimi żydzi niemieccy), którzy obiecywali sobie w mętnej wodzie łowić ryby i na nędzy ludzkiej gotować partyjne interesy. Ci oburzają się najbardziej na prasę „burżuazyjną" polską, jakim prawem śmiała ogłaszać składki na polskiego robotnika i wogóle mieszać się w tę sprawę. Zapominają, że kasy socyalistyczne wypłacają zapomogę zaledwie sześciuset ludziom, gdy 14.000 jest w lokaucie.

Ze świata.

O kwestyi chełmskiej miał wczoraj — jak nam donoszą z Wiednia — odczyt w języku niemieckim w „Oesterreichische Leo-Gesellschaft" dr Zygmunt Gargas, omawiając tę sprawę ze stanowiska wyznaniowego i narodowego. W zajmującej dyskusyi zabrał głos poseł Okuniewski, który starał się usprawiedliwić odmienne stanowisko Rusinów w tej sprawie, p. Władysław Studnicki, literat grecki p. Glikas i redaktor Scheimpflug.

Polska szkoła przemysłowa w Przywozie. Z Przywozu piszą nam: Kierownictwo polskiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w Przywozie na Morawach wydało drukiem sprawozdanie za rok szkolny 1911/12. Szkoła obejmowała 1 klasę, do której uczęszczało 27 uczniów, pochodzących wyłącznie z Galicyi. Klasyfikacya była bardzo korzystna. Szkołę utrzymuje zarząd główny T. S. L. Koszt utrzymania szkoły wynosił 1193 K, z czego zarząd gł. T. S. L. pokrył 1070 K 83 hal., reszta pokryta była z drobnych i nielicznych subwencyj. Za obecny rok szkolny zarząd gł. T. S. L. postanowił, ze względu na trudne położenie finansowe, pokryć tylko trzecią część kosztów utrzymania szkoły. Należy więc energicznie subwencyonować i popierać finansowo tę placówkę narodową.

Konferencya rektorów. W najbliższym czasie odbędzie się w Wiedniu konferencya rektorów wszystkich wszechnic austryackich.

Kongres wydawców dzienników, który obradował w Wiedniu, ukończył się wczoraj. Wyczerpano porządek dzienny, poczem nastąpiła dyskusya nad wolnemi wnioskami. Liczni mowcy podnosili z ubolewaniem fakt, że posłowie do Rady państwa, tudzież różne korporacye i instytucye, nieustannie posługują się prasą, ale ze swojej strony nie mają odczucia dla jej potrzeb. Związek centralny przedsiębiorstw dziennikarskich został wezwany do wykonania uchwał kongresu i do zwoływania go każdego roku do innego miasta w państwie austryackiem. Po zamknięciu obrad, członkowie wczoraj po południu i dzisiaj zwiedzali przemysłowe przedsiębiorstwa prasowe.

Dwukoronówki. „Wiener-Zeitung" ogłasza rozporządzenie ministerstwa skarbu w sprawie wydania monet dwukoronowych austryackiej waluty oraz obwieszczenia tegoż ministerstwa w sprawie wzorów, jakie mają być wybite na tej srebrnej monecie.

Zgon Strindberga. Zmarły przedwczoraj w Stokholmie pisarz szwedzki August Strindberg, urodził się dnia 22 stycznia 1849 roku, chodził w Upsali na wydział lekarski, a następnie filozoficzny, w roku 1864 został nauczycielem ludowym w Stokholmie, następnie znowu uczęszczał na uniwersytet w Upsali, a wreszcie oddał się w Stokholmie pracy dziennikarskiej. Przez szereg lat był urzędnikiem Biblioteki królewskiej, ale w roku 1882 porzucił tę posadę i, poświęciwszy się zupełnie literaturze, żył przeważnie za granicą.

Jego pierwsze dramaty „I Rom", „Den Fredloese" (r. 1870) nie miały powodzenia. W potężnym dramacie „Maester Olof", piętnuje Strindberg ówczesne stosunki społeczne i towarzyskie, podobnie jak w powieści na tle cyganeryi literacko-artystycznej w Stokholmie p. t. „Roeda Rummet" (r. 1879). Powieść wywołała w Szwecyi, a także za granicą znaczne wrażenie. W powieści p. t. „Nowe państwo", która pojawiła się w roku 1882, Strindberg wyszydził wszystko, co naówczas uważano za święte. W roku 1884 wydał Strindberg okrzyczane nowele p. t. „Małżeństwa, 12 historyj małżeńskich", gdzie roi się od wiarołomstwa i bluźnierstw. Wydał następnie powieści „Hemsoeborna", „Tschandala" i „I Hafsbandet" w latach 1887 do 1890. W dramatach „Ojciec" i „Panna Julia" występuje gwałtownie przeciwko kobietom. W czterech zeszytach, wydanych p. t. „Dramaty" znajduje się pomiędzy innemi „Spowiedź waryata" i studyum przyrodnicze „Antibarbarus". Strindberga nazwano wrogiem kobiet.

O ostatnich chwilach Strindberga donoszą ze Sztokholmu:

Wczoraj śmierć Strindberga nie ulegała żadnej wątpliwości. Przed domem Strindberga stały ogromne masy ludności, dowiadując się ciągle o stanie jego zdrowia.

Onegdaj Strindberg pożegnał się z córką, którą przygotował na swoją śmierć. Pożegnawszy się z córką, powiedział Strindberg:

„To były moje ostatnie słowa. Wszystko osobiste zamarło w tej chwili we mnie".

W końcu wyraził Strindberg życzenie, aby pogrzeb odbył się rano i aby z wyjątkiem rodziny nikogo innego nie było na pogrzebie.

Skandaliczna sprawa w Paryżu. W dzielnicach paryskich Montmartre i Plaisance policya odkryła skandaliczne wykroczenia przeciwko moralności. Uwięziono kilka kobiet, które stręczyły do nierządu nieletnie dziewczątka. Podobno kilka wybitnych osobistości wmięszanych jest do tej sprawy. Policya uwięziła 15 osób

O mord rytualny. Z Petersburga telegrafują:

Naczelny prokurator Korsak otrzymał od cara polecenie ponownego zbadania aktów procesu kijowskiego w sprawie morderstwa rytualnego. Korsak ma osobiście przedłożyć carowi sprawozdanie.

Miasto Podgórze złożyło w Administracyi „Nowej Reformy" na pomnożenie funduszu „Straży polskiej na wmurowanie tablicy Zygmunta Krasińskiego na Wawelu 46 K jako resztę ze 150 K przeznaczonych na zakupienie broszur i biustów Krasińskiego, uchwalonych na posiedzeniu Rady miejskiej 23 marca b. r.

Na Dom Polski w Morawskiej Ostrawie wpłynęły na ręce dyr. Woynarowskiego w dalszym ciągu następujące datki: P. M. Pawulski ze Lwowa deklarował 500 K, w ratach spłacalnych do 2 października b. r. Administracya „Nowej Reformy" w Krakowie 561·22 K. Adm. „Pogoni" w Tarnowie od P. Wit. Rogoyskiego 10 K. P. Ed. Krzen ze Lwowa 20 K. Magistrat m. Tarnowa 300 K. Admin. „Czasu" w Krakowie 102 K. Przez p. dra Wróbla: Rada m. Krakowa 2.300 K, Mr Wł. Bełdowski z Krakowa 100 K, p. Adela Małujanka z Krakowa (za pośrednictwem „Straży Polskiej") 100 K, p. hr. Lasocka 10 K. Dr Henr. Ułaszyn z Lipska nadesłał na rzecz Domu Polsk. 10 egzemplarzy swej książki p. t. „Filologia i Lingwistyka" po 2 K za egzemplarz. Adm. „Słowa Polskiego" we Lwowie 2.285 K 2 h. Adm. „Gazety Wieczornej" we Lwowie 11 K. Adm. „Głosu Narodu" w Krakowie 84 K 10 h.

W sprawie wyższych studyów w akademii górniczej w Leoben bliższych informacyj udziela informacyj udziela „Czytelnia Polska akademików górniczych w Leoben". Adres: Austrya-Styrya-Leoben „Czytelnia Polska".

Konkurs. Na podstawie ogłoszonego konkursu przez Radę szkolną krajową w państwowej szkole przemysłowej w Krakowie będzie do obsadzenia z dniem 1 września b. r. posada nauczyciela dla nauk inżyniersko-matematycznych (miernictwa, mechaniki budowlanej, konstrukcyj żelaznych i żelazno-betonowych, zasad budownictwa drogowego i wodnego, oraz matematyki) w IX klasie rangi. Podania, wystosowane do Rady szkolnej krajowej, należy wnosić do c. k. państwowej dyrekcyi szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do końca maja b. r.

Składki. Na Dom polski w M. Ostrawie złożył A. J. 5 K.

Dla Tow. Szkoły ludowej złożył W. Rapacz 3 K, zebrane przy „kontra" i „re".

Zamiast kwiatów na grób ś. p. Zofii z Dominów Skowrońskiej złożył sędzia Domin 15 K dla przytuliska Brata Alberta i 15 K na szpital Braci Miłosierdzia.

Z kalendarza. We środę 15 maja: Zofii z 3 c., Cecylii i Jana S.; we czwartek 16 maja: Wniebowstąpienie P. J. i Jana; w piątek 17 maja: Paschalisa i Brunona b. ww.

Wschód słońca dnia 15 maja: o godz. 3 minut 57, zachód o godzinie 7 min. 17; długość dnia godzin 15 min. 20.

Z krakowskiego obserwatoryum. Dnia 14 maja termometr doszedł + od 6·4 do 15·0 Cels.; — barometr opadał.

Dnia 15 maja o godzinie 7 rano stan barometru 740·6 mm., termometru + 9·8 Cel.; wiatr zachodni.

Zakopane. (Tel. Związku turystycznego.)

Ciepłota najwyższa + 20·0, najniższa 8·2°. — Ciśnienie powietrza 685. Kierunek wiatru wschodni.

Prognoza: pochmurno, możliwe opady.

Repertoar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

We środę: „Nerwowa awantura".

We czwartek po południu: „Kościuszko pod Racławicami"; wieczór: „Ulubieniec kobiet".

W piątek: „Pan Geldhab".

W sobotę: „Głupi Jakób".

W niedzielę po południu: „Majerowie"; wieczór: „Cyganerya warszawska".

W poniedziałek: „Warszawianka" i „Sędziowie".

Repertoar teatru w parku krakowskim.

We środę: „Lwów w nocy".

We czwartek po południu: „Krowoderskie zuchy"; — wieczór: „Stary piechur i syn jego huzar".

W piątek: „Stary piechur i syn jego huzar".

Szkoła nauk społeczno-politycznych.

We środę od godz. 6—7: J. Piłsudski: Historya militarna powstania 1863 roku; od godz. 7—8: A. Doerman: Ubezpieczenia społeczne.

W piątek od godz. 6—7: J. Piłsudski: Historya militarna powstania 1863 r.; od godz. 7—8: E. Grabowski: Zrzeszenie kapitalistyczne wobec prawodawstwa.

Dział ekonomiczny.

* **Wycieczka zachodnio-austryackich eksporterów do Galicyi,** zainicyowana przez Muzeum eksportowe Ligi Pomocy przemysłowej wspólnie z galicyjskim Instytutem eksportowym przy centralnym Związku fabrycznym, odbędzie się — jak już o tem pisaliśmy, w pierwszych dniach czerwca b. r. Muzeum eksportowe Ligi Pomocy przemysłowej (Lwów, Pańska 11) zwraca się do wszystkich krajowych przemysłowców, fabrykantów z wezwaniem, ażeby jak najrychlej donieśli, czy życzą sobie odwiedzenia ich zakładu przemysłowego przez uczestników wycieczki, względnie — czy wezmą udział w konferencyach, urządzanych z eksporterami podczas ich pobytu w Krakowie i Lwowie. Uczestnicy konferencyi winni przybyć na nie z wzorami i cennikami swoich wyrobów, których ceny obliczone być muszą na eksport, gdyż tylko w ten sposób pobyt eksporterów w Galicyi może zapewnić nawiązanie trwalszych stosunków z galicyjskim przemysłem, zwłaszcza w tych gałęziach, które do eksportu dorosły.

Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Kraków, 14 maja. Na dzisiejszy targ spędzono bydła rogatego 102, cieląt 287, owiec i kóz —, nierogacizny 474; razem 863 zwierząt. Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: buhaje od —·— do 0—·—, woły od 103 do 104; krowy od —·— do —·—, jałowniki od —·— do —·—, cielęta od —·— do —·—, nierogaciznę tuczną od 0—·— do —0·—; bitej wagi: nierogaciznę od 150·— do 168·—. Z zakupionych na oko płacono za sztukę: buhaje od 120·— do 300·—, woły z paszy od 250·— do 485·—, krowy od 140·— do 400·—, jałówki od 100·— do 242·—, cielęta od 26·— do 72·—, owce i kozy od —·— do —·—.

Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na miejscową konsumcyę 800 sztuk, na konsumcyę innych gmin kraju 63; cieląt i świń —·—; na eksport za granicę kraju bydła rogatego 17, na eksport za granicę kraju nierogacizny 50.

Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Ceny ziemiopłodów i ważniejszych artykułów żywności. Kraków, 14 maja.

Płacono za 100 kilogr.: Pszenica biała (waga gatunkowa 77/80) od 22·70 do 23·50; żyto krajowe (waga gatunkowa 71/74) od 20·— do 21·40; żyto węgierskie od —·— do —·—; jęczmień browarny od —·— do —·—; jęczmień na krupy od 18·40 do 19·60; jęczmień na paszę od —·— do —·—; owies do siewu (z opłatą akcyzową) od —·— do —·—; owies na paszę od 20·— do 21·40; proso od —·— do —·—; kukurudza od 18·40 do 20·90; tatarka od 17·50 do 19·20; groch 21·— do 32·—; fasola od 25·— do 49·—; soczewica od 36·— do 40·—; wyka od 21·50 do 22·—; siano zwyczajne od 9·— do 11·—; koniczyna pastewna od 13·— do 14·—; słoma od 5·50 do 6·50; rzepak zimowy —·— do —·—; kminek krajowy od 68·— do 72·—; kminek holenderski od 82·— 86·—; koniczyna nasienna czerwona od 120·— do 140·—; koniczyna nasienna biała od —0·— do —0·—; tymotka nasienna —·— do —·—; esparsetta 0—·— do 0—·—; ziemniaki od 7·50 do 8·50; jaja za kopę 3·30 do 3·80; masło za 1 kilogram 3·— do 3·30; ser za 1 kilogram —·60 do —·70; mleko zbierane za 1 litr 0·10 do 0·14; mleko niezbierane —·20 do —·26; spirytus na 95° za 1 hl. —·— do —·0; okowita na 75° Tralesa od —·— —·—

Sprawozdanie syndykatu rolniczego z targu zbożowego w Krakowie na Kleparzu dnia 14 maja.

Tendencya na żyto bardzo mocna, natomiast na pszenicę i inne zboża słabsza, zaofiarowanie szczególnie pszenicy dostateczne, obroty mierne.

Sprzedawano: Pszenicę czerwoną i żółtą (76/79 kg. od K 11·35 do 11·75; węgierską nową (76/79) od 11·50 do 11·90; żyto dworskie (68/73 kg.) od 10·35 do 10·70; żyto targowe od 0·— do 0·—; jęczmień 9·20 do 9·80; jęczmień browarny od 0·— do 0·—; jęczmień na krupy od 0·— do —·—; owies 9·60 do 10·30; owies na paszę dworski od 0·— do —·—; owies targowy 0·— do —·—; kukurudzę węgierską nową 0·— do 0·— K.; kukurudzę rosyjską nową 9·20 do 9·70; groch Victoria od 14·— do 16·—; groch zwykły od 10·50 do 11·75; groch pastewny od 9·25 do 9·75; rzepak zimowy od 9·25 do 9·75; otręby pszenne od 8·35 do 8·40; otręby żytnie od 8·35 do 8·40; omieciogę od 8·50 do 8·90; siano łąkowe od 0·— do 0·—; ziemniaki stołowe od 3·75 do 4·25; ziemniaki gorzelniane od 0·— do 0·—; rzepak od —·— do —·—.

Wszystko za 50 klg. loco Kraków bez opłaty spożywczej.

Kronika lwowska.

Lwów, 15 maja.

Z politechniki. Rektorat ogłasza konkurs na posadę asystenta przy katedrze budowy mostów. Podania do 1 lipca.

Echa sobotniej demonstracyi. Deputacya, złożona z kilkunastu obywateli, członków organizacyj narodowych wszystkich okręgów lwowskich, zjawiła się u prezydenta miasta, p. Neumanna, i przedstawiwszy bezprzykładne gwałty policyantów lwowskich, prosiła, aby prezydent zwrócił się w tej sprawie do namiestnika i wskazał, że oburzenie całej ludności miasta Lwowa na policyę może kiedyś wyrazić się w formie niepożądanej, a dalej, aby domagał się umiastowienia policyi oraz surowego ukarania winnych. — Prezydent oznajmił, że już zwracał się w tej sprawie do namiestnika z podobną interwencyą. Deputacya wyraziła jednak życzenie, aby prezydent raz jeszcze imieniem całego zorganizowanego obywatelstwa w formie stanowczej przedstawił te żądania namiestnikowi.

Student, o którym doniesiono, że stracił oko wskutek uderzenia szablą, uniknął, jak się okazuje, tego nieszczęścia. Rana jest nie tak niebezpieczną, by mogła zagrażać oku. — O wiele gorzej ma się student, raniony w rękę. Rana jest tego rodzaju, że nadwerężone zostały mięśnie i kości. Prócz tego ma kilka ran na całem ciele. Przeprowadzono na nim operacyę przy pomocy narkozy, stan jednak chorego budzi w dalszym ciągu obawę amputacyi. Trzeciej ofierze, pozostającej w szpitalu, zranionej bagnetem w nogę, grozi zakażenie krwi.

Liczba rannych, jak się obecnie okazuje, dochodzi do 30.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie.

We czwartek po południu: „Pani X"; wieczór: „Wróg kobiet".

W piątek: „Pani Mouton".

W sobotę po południu: „Zbójcy"; wieczorem: „Wróg ludu".

Wiadomości artystyczne, naukowe i literackie.

— **Poradnik językowy** pod red. dyr. R. Zawilińskiego, zeszyt podwójny, na kwiecień i maj zawiera: Al. Łętowski: „Błędy językowe prasy warszawskiej"; „Dlaczego i poco?" przez X. Skibę i odpowiedź redaktora. Roztrząsania; Pokłosie (W. Sieroszewskiego: „Bajka o żel. wilku" i „Bajki" przez mg. i s.); O potrzebie ćwiczenia się w ojczystej mowie przez Stanisława Potockiego.

— **Nowe książki.**

Stanisław Przybyszewski: „Mocny człowiek". Warszawa. Nakładem Gebethnera i Wolffa.

Jan Hempel: „Doświadczenie religijne". Odczyt wygłoszony w Paryżu 30 listopada 1910 r. w Tow. lit. i art. Kraków. Odbitka z „Krytyki".

Kazimierz Błeszyński: „Monizm a filozofia". Kraków. Nakładem „Krytyki". 1912.

Biblioteka młodzieży szkolnej nr 145. C. Niewiadomska: „Legendy, podania i obrazki historyczne". XV. Królestwo Polskie po r. 1815. N. 144 M. Strebeykowa: „Dwunastoletni żołnierz". Z życia młodego chłopca w r. 1810—15. N. 443. Ludwika Zycka: „Wilno". Z 8 rycinami. Warszawa. Nakładem Gebethnera i Wolffa. Tomik po 40 hal.

Björnstjern-Björson: „Nowy System" Sztuka w 5 aktach. Przełożył J. Hiwoń. 48 h.

Szekspir W.: „Koryolan". Przekład J. Paszkowskiego. 72 h.

Mikołaj Gogol: „Swaty". Przekład J. A. Babickiego. Złoczów. W. Zukerkandla. 24 h.

Muzeum pożytecznych rzeczy, osobliwych ludzi i zjawisk natury. Opracowali prof. I. H. S. i S. B. Zawiera: „Nowa filharmonia czyli jak upiększyć śpiew naszych ptaków pokojowych i polnych". — oraz kilkadziesiąt artykułów ku nauce, rozweseleniu i pożytkowi czytelników. Wydawnictwo „Więcej światła". Kraków 1912. Str. 57.

Witold Bunikiewicz: „Złote czasy". Komedya w 3 aktach. Warszawa. 1912. E. Wende i Ska.

A. Sokołowska: „Kaskady". Poezye. Warszawa. 1911.

A. Sokołowska: „Korowód". Poezye. Warszawa.

St. Graybner: „Półpanek". Powieść. Złoczów. W. Zuckerkandl. 1 K 20 h.

Alf. Daudet: „Tartarin z Tarasconu". Przełożył Wł. Kłosowski. Złoczów. Zuckerkandl. 48 h.

Henr. Rzewuski: „Zaporożec". Powieść. 2 tomy. Złoczów. Zuckerkandl. 2 K 40 h.

Knut Hamsun: „Pan". Z pamiętników por. Tom. Glana. Przełożył M. Szukiewicz. Złoczów. W. Zuckerkandl. 72 h.

A. Mazanowski: Marya Konopnicka. Charakterystyka literacka. Złoczów. W. Zuckerkandl 96 hal.

† Antoni Donimirski

Telegram z Berlina doniósł wczoraj, że w przejeździe z Riviery do Warszawy zmarł tam nagle znany publicysta, redaktor „Słowa" warszawskiego, Antoni Donimirski.

S. p. Donimirski pochodził z ziemiańskiej rodziny w Poznańskiem. Urodził się w r. 1849 w Komorowie. Uniwersyteckie studya odbywał kolejno we Wrocławiu, Heidelbergu i Berlinie i na tej ostatniej wszechnicy uzyskał stopień doktora prawa. Następnie odbywał studya praktyczne w licznych podróżach, które podejmował dla uzupełnienia swego wykształcenia we Włoszech, Anglii, Danii i Szwecyi. Po powrocie z wędrówki osiadł na razie na wsi, ale rodacy w Poznańskiem wprędce poznali się na jego zdolnościach i powołali go na liczne posterunki pracy publicznej. — Wybrany posłem do parlamentu, sprawował te obowiązki przez lat kilka, poczem przerzucił się do publicystyki i wstąpiwszy do redakcyi warszawskiego „Słowa", stał się jednym z filarów prasy konserwatywnej w Królestwie. Przez czas jakiś wydawał i redagował „Niwę", po kilku latach jednak oddał pismo w inne ręce, a sam objął naczelną redakcyę „Słowa", którem kierował do ostatniej chwili pospołu z Piltzem i Godlewskim.

Pozostawił po sobie cały szereg prac o charakterze publicystycznym, między innemi rozprawę o Kaszubach, rzecz „O przesileniu rolnem w Niemczech“ i w. i.

Obóz t. zw. realistów, czyli polityków ugodowo-konserwatywnych w Warszawie, traci w ś. p. Dominirskim jednego z najzdolniejszych publicystów i najskrzętniejszych działaczów.

B. Gabryelska, Krzysztofory **Kraków.** Wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepiany, pianina, harmonie i pianole za gotówkę lub na spłaty nawet dwudziestomiesięczne. Instrumenty używane od cen najniższych.

Konkursy Akademii umiejętności.

Akademia umiejętności ogłasza następujące konkursy stypendyalne:

1. Konkurs na stypendyum im. Śniadeckich z fundacyi ś. p. Seweryna Gałęzowskiego w kwocie 5000 franków. Stypendyum przeznaczone jest dla ukończonych słuchaczów uniwersytetu ze stopniem naukowym, docentów, albo asystentów na którymkolwiek z uniwersytetów krajowych lub zagranicznych, pragnących się poświęcić karyerze naukowej w dziale humanistycznym lub przyrodniczym. Termin do 15 czerwca b. r.
2. Konkurs na stypendyum im. ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2400 koron dla Polaków, doktorów albo kandydatów (uniw. krajowych), pragnących dopełnić studyów za granicą w dziale nauk przyrodniczych. Termin do 15 czerwca b. r.
3. Konkurs na 5 stypendyów po 5000 kor. z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego dla docentów uniwersytetów krajowych lub politechniki, nauczycieli lub suplentów gimnazyalnych, pragnących dopełnić wykształcenia na uniwersytetach zagranicznych z wyjątkiem fryburskiego. Termin do 29 czerwca b. r.
4. Konkurs na dwa stypendya im. ś. p. Maryi Jakowskiej po 900 koron rocznie dla młodzieńców Polaków (z pierwszeństwem dla pochodzących z Królestwa Polskiego), pragnących się kształcić w wyższych zakładach naukowych w Krakowie lub po za obrębem Krakowa. Termin do 15 czerwca b. r.
5. Konkurs na 2 stypendya im. bł. p. Henryka Wohla po 900 koron rocznie dla synów włościan, albo Polaków wyznania mojżeszowego, stałych mieszkańców Galicyi albo Królestwa, zapisanych na jeden z uniwersytetów polskich i studyujących historyę lub literaturę polską. Termin do 20 października b. r.
6. Subwencye dla matematyków z fundacyi ś. p. dra Władysława Kretkowskiego dla Polaków matematyków celem wyjazdu za granicę dla studyów z zakresu matematyki czystej. Termin do 15 czerwca b. r.

Bliższych szczegółów zasięgnąć można w kancelaryi Akad. umiejętności.

Śmierć króla duńskiego.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z 15 maja.)

Hamburg. Król duński Chrystyan IX, który od onegdaj bawił tutaj w przejeździe, umarł dziś w nocy nagle skutkiem udaru serca.

(Zmarły król duński urodził się d. 8 kwietnia 1818 r., na tron wstąpił d. 15 listopada 1863 roku. Za jego panowania Prusacy odebrali Danii w roku 1864 Szlezwik i Holsztyn przy pomocy Austryi. Zmarły był dziadkiem obecnie panującego cara i króla angielskiego. Przyp. red.)

Zajście w komisyi legitymacyjnej.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z d. 15 maja.)

Wiedeń. Na dzisiejszem posiedzeniu komisyi legitymacyjnej przyszło do bardzo silnego starcia, wywołanego wystąpieniem posła Buzka przeciw wyborowi posła Stesłowicza. Po referacie posła Raucha, który wniósł uznanie wyboru posła Stesłowicza, zabrał głos poseł Buzek i ostro wystąpił przeciw temu wnioskowi, żądając unieważnienia wyboru.

Poseł Daszyński przyłączył się w części do wywodów posła Buzka i wyraził zadowolenie, że dożył tej chwili, gdy jeden członek Koła polskiego występuje przeciw ważności wyboru drugiego członka Koła.

Poseł German w bardzo ostrych słowach wystąpił przeciw Buzkowi i oświadczył, że przed pięciu laty kandydaci narodowo-demokratyczni korzystali bardzo wiele z nadużyć rządowych przy wyborach.

Poseł Daszyński zgłosił rezolucyę, w której ze względu na to, że termin jednego roku jest za krótki, aby sumiennie przeprowadzić dochodzenia co do ważności wyboru, domaga się zaprowadzenia sądów wyborczych. Głosowanie nad tą rezolucyą odroczono.

Posiedzenie z powodu rozpoczynającego się posiedzenia Izby przerwano.

Z Rady państwa.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z d. 15 maja)

Wiedeń. Na dzisiejszem posiedzeniu Izby posłów toczy się w dalszym ciągu dyskusya nad wnioskiem pos. Baworowskiego o zastanowienie fachowych referentów emigracyjnych za granicą.

Po pos. Jagliczu zabrał głos pos. Baworowski.

Secesya z obozu wszechpolskiego.

Wiedeń. Na początku wczorajszego posiedzenia Koła polskiego odczytano pismo posła Tertila, zawiadamiającego o wystąpieniu z grupy narodowo-demokratycznej i o złożeniu mandatów do komisyi, które otrzymał jako członek tej grupy.

Nowy regulamin Rady państwa.

Wiedeń. Subkomitet komisyi regulaminowej ukończył wczoraj obrady nad wypracowanym przez dr Steinwendera projektem ustawy o regulaminie Rady państwa. Jest to regulamin który ma wejść w miejsce obecnej ustawy regulaminowej. Postanowiono przesłać powyższy projekt do zaopiniowania członkom komisyi i przewodniczącym klubów.

O płace nauczycieli ludowych.

Wiedeń. Komisya szkolna uchwaliła wybrać specyalny subkomitet dla obradowania nad wnioskiem, odnoszącym się do zmiany paragrafu 55 państwowej ustawy szkolnej w tym duchu, aby nauczycieli ludowych zrównać z czterema najniższemi klasami rangi urzędników państwowych.

Wojna włosko-turecka.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z d. 15 maja.)

Flota rosyjska pod Bosforem.

Konstantynopol. Słychać, że dywizya floty rosyjskiej onegdaj pojawiła się niedaleko Bosforu. Ludność zaniepokojona, a kobiety i dzieci uciekają do Konstantynopola.

Przejazd przez Dardanele.

Konstantynopol. Prefektura portowa oświadczyła agencyom okrętowym, że przejazd przez Dardanele będzie wolny d. 19 lub 20 b. m.

Cholera w wojsku.

Konstantynopol. Jeden żołnierz zachorował na cholerę.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy“

z 15 maja.

Wybór Lukacsa posłem.

Budapeszt. Prezydent ministrów Lukacs został wybrany ponownie posłem do Sejmu w Nagy Enyet.

Dokonana nominacya.

Berlin. Nominacya br. Marschalla ambasadorem niemieckim w Londynie jest rzeczą dokonaną.

Pierwszy Maja w Rosyi.

Moskwa. Święto 1 maja (wedle star. stylu) minęło spokojnie, mimo, że w przeważnej ilości fabryk nie pracowano. Policya udaremniła próby demonstracyj ulicznych.

Waszyngton. Komisya pomocnicza senatu uchwaliła na wczorajszem posiedzeniu polecić do przyjęcia rezolucyę, według której czas trwania urzędu prezydenta ma wynosić 6 lat.

Zdobywanie twierdzy bandytów.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z dnia 15 maja.)

Odkrycie kryjówki bandytów.

Nogent sur Marne. Słychać, że policya otrzymała wskazówki co do pobytu bandytów z filii instytucyi kredytowej, gdzie bandyci chcieli sprzedać papiery wartościowe. Jeden urzędnik poznał ich i dał znać policyi. Szef policyi bezpieczeństwa Guichard udał się natychmiast do Nogent sur Marne i wczoraj o pół do szóstej wieczór zjawił się przed willą.

Ktoś z ogrodu zaczął strzelać z rewolweru. Guichard cofnął się i kazał natychmiast dom osaczyć i zawiadomić prefekta policyi i inne władze. Tymczasem przybyli żandarmi i żuawi. Tłumy ludności utrudniały w pierwszej chwili akcyę. Tymczasem rozpoczęła się gęsta strzelanina z obu stron. Zrazu policyanci chcieli sami wtargnąć do domu. Prefekt omal nie został trafiony kulą Garniera. Inspektor policyi Fleury został ciężko ranny, dwaj inni inspektorzy również.

Gdy Guichard ujrzał kochankę Garniera, nazwiskiem Villemain, wezwał ją, aby wyszła. Wtedy ją aresztowano. Tymczasem poczyniono przygotowania do wysadzenia domu w powietrze. Policya z trudem pokonywała zaciekłość tłumu, który wołał: „Śmierć bandytom“ i chciał wtargnąć do domu.

Nowa walka przy świetle pochodni przedstawiała wprost niezwykły widok. Żandarmi zbliżyli się do domu na 20 metrów.

Paryż. Z Nogent sur Marne, gdzie odbywa się oblężenie domu, w którym zamknęli się bandyci Garnier i Vallet, nadchodzą tutaj następujące telegraficzne informacye:

Godz. pół do 11 w nocy.

Udało się wreszcie drugą bombę podłożyć pod dom. Nastąpiła silna detonacya. Kilka murów się zawaliło, szyby wyskoczyły. Bandyci odpowiadają strzałami. Dom ma liczne rysy. Publiczności coraz więcej.

Godz. 11. Żuawi wstrzymali ogień, aby sprowadzić nową amunicyę. Podłożono naboje dynamitowe pod dom. Kilka murów się zawaliło. Bandyci się ukryli. Żuawi wdrapali się na mury i stamtąd strzelają.

Godz. 12. Przybyła straż ogniowa z Paryża z pochodniami i reflektorami.

Oblężenie domu, w którym zamknęli się bandyci, trwa dalej. Prefekt Lepine kazał sprowadzić reflektory elektryczne, ponieważ naokoło domu, w którym schronili się bandyci, panuje zupełna ciemność. Wielu ochotników przyłączyło się do żandarmów i bierze gorliwy udział w oblężeniu. Z Vincennes zamówiono naboje dynamitowe, aby za każdą cenę dzisiejszej nocy sprawę zakończyć.

Godzina 1 w nocy. Ogień trwa dalej. Czasem widać cienie Garniera i Valleta przez okno.

Godz. 3 nad ranem. Po długich przygotowaniach udało się nabój, napełniony kilogramem melinitu, podłożyć pod dom. Nastąpiła straszna eksplozya.

Godzina 4. Po ostatniej eksplozyi wtargnęła policya do domu i znalazła w nim Garniera już nieżywego, Valleta dogorywającego. Wzięto ich do automobilu i przewieziono do Paryża. Vallet w drodze zmarł. — Zwłoki wystawiono w morgue.

Zwłoki Garniera. — Śmierć Valleta.

Paryż. Dziś w nocy tysiące Paryżan wyjechało automobilami do Nogent sur Marne, aby przypatrywać się niezwykłemu widowisku oblężenia twierdzy bandytów. Rano o godzinie 5 udało się policyi, po nadzwyczajnych wysiłkach, ująć obu bandytów.

Zwłoki Garniera były pokryte masą ran i były wwprost podziurawione kulami. — Vallet jakiś czas po ujęciu jeszcze żył. Gdy policyanci wynieśli go z domu, publiczność rzuciła się na niego — wołając: „Śmierć mu“! Policya z trudem zdołała umieścić go w automobilu i odwieść do Paryża. — W drodze jednak Vallet zmarł.

Także po stronie policyi było wiele ofiar. Jeden żandarm został zabity, siedmiu policyantów jest ciężko rannych. Aby mieć miarę wysiłków policyi, wystarczy przytoczyć fakt, że do wysadzenia domu w powietrze użyto bomb, zawierających 1.300 gramów melinitu. Publiczność rzuciła się następnie na dom i pozabierała jego cząstki, które sprzedawano potem po wysokich cenach, jako pamiątki.

Nogent-sur-Marne, miasto, liczące 10.500 mieszkańców, leży nad rzeką Marne na wschód od Paryża, w odległości czterech kilometrów od krańca miasta.

Po zamknięciu numeru.

Kraków, 15 maja.

Z procesu Ronikiera. Z Warszawy donoszą pod datą 14 b. m.:

Na dzień dzisiejszy wyznaczona była ekspertyza p. Rolińskiego, jutro zaś zeznawać miał powołany z Petersburga przez obronę hr. Ronikiera biegły p. Popownicki: Obrona jednak uznała za pożądane jednoczesne zbadanie wszystkich biegłych i zgłosiła odpowiedni wniosek.

Również p. Roliński wyraził zdanie, iż łatwiej będzie wypowiedzieć się, gdy gotowe będą powiększone zdjęcia fotograficzne obu listów. Sąd przychylił się do żądania obrony i postanawia wezwać na jutro p. Rolińskiego, oraz badanego już wczoraj p. Orłowa.

Podczas krótkiego, bo zaledwie kilkunastominutowego posiedzenia dzisiejszego, gdy odbierano przysięgę od p. Rolińskiego, do stołu sędziowskiego wolnym krokiem podeszła p. Wanda Chrzanowska, matka zamordowanego Stasia. Cichym głosem wśród grobowej ciszy na sali, zwraca się do sądu, prosząc o pozwolenie powiedzenia słów kilku. „Pozwólcie mi powiedzieć... — mówiła. To nie on, to nie syn mój list napisał. Przysięgam na krzyż na ten krucyfiks“ — wyciąga rękę ku stojącemu przed sędziami krucyfiksowi.

Krótka, błyskawiczna chwila milczenia, którą przerywa przewodniczący.

„Niech pani przestanie, nie ma pani prawa obecnie mówić“ —oświadcza — i słychać, jak półgłosem monituje woźnego za dopuszczenie p. Chrzanowskiej do stołu. Pani Chrzanowska również wolnym krokiem, złamana, wraca na swoje miejsce i wybucha spazmatycznym płaczem.

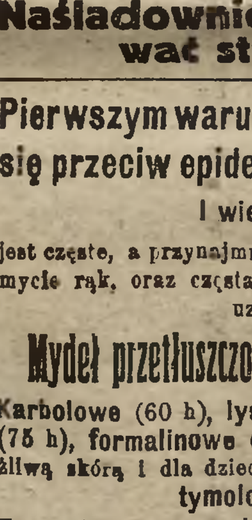
W sprawie Małeckiej. Z Londynu donoszą: W Izbie gmin złożono pod adresem rządu kilka interpelacyi z racyi p. Małeckiej, skazanej przez warszawską Izbę sądową. Interpelacya streszcza się w tem, czy rząd zamierza przedsięwziąć środki wobec tego, że Małecka jest poddaną angielską? Wicesekretarz stanu O'Claind oświadczył, że nie może odpowiedzieć wobec braku szczegółów o sprawie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:

Michał Konopiński.

NADESŁANE.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).



Bóle w plecach
gościec i reumatyzm
ból głowy i zębów

znikają natychmiast, jeżeli się użyje prawdziwej

lwiej wódki francuskiej

z mentolem. Flaszka oryginalna do nabycia za

44 halerze

we wszystkich aptekach i handlach

Naśladownictw nie przyjmować stanowczo!

Pierwszym warunkiem zabezpieczenia się przeciw epidemi ospy, szkarlatyny i wielu innym

jest częste, a przynajmniej przed każdem jedzeniem, mycie rąk, oraz częsta kąpiel przy użyciu ogólnie uznanych

Mydeł przetłuszczonych M. Malinowskiego.

Karbolowe (60 h), lysolowe (75 h), kreolinowe (75 h), formalinowe (90 h). — Dla osób z wrażliwą skórą i dla dzieci wyrabiamy Mydło bornotymolowe (90 h.).

Te mydła dają zupełną gwarancyę zawartości środka odkażającego. — — — — 4115 4 10

„Le Delice“

najlepsze egipskie bibułki do papierosów i tutki. **Wszędzie do nabycia.** — — — 2566 9 20

Dr Arnold Rapaport

ordynuje, jak w roku zeszłym, **w Żegiestowie-Zdroju.** — — 4036 4 10

Molla Proszki Seidlickie

Łagodnie rozwalniający środek domowy dla wszystkich którzy doznają dolegliwości w trawieniu i innych skutków siedzącego trybu życia. Pudełko 2 K. Główna wysyłka przez aptekarza A. MOLLA, c. i k. nadwornego dostawcę, Wiedeń, I., Tuchlauben 9. 85

Adwokat Dr Karol Fusiarski

otworzył kancelaryę w DĄBROWIE.
4227 2 3

Karlsbad - „Drei Lilien“

Dom pierwszorzędny polski naprzeciw „Mühlbrunnu“ urządzony z największym komfortem. — Cały rok otwarty. 3980 3 3

Najlepszą rzeczą do podłóg jest

„Cirine“!

Na wyrównanie Waszego rachunku i t. d. politura do podłóg „Cirine“ jest najlepszą rzeczą, jaką spotkałem na tem polu.

Teplitz-Schönau, d. 19/5. 1907.

Podp.: **Józef Willinger.**

Dostać można wszędzie. 1/1 flaszka 3 K, 1/2 flaszki 1·70 K. Jedyni wytwórcy: J. Lorenz et Co, Cheb (Eger) Czechy.

Zakład dentystyczny Leopolda Goldbergera

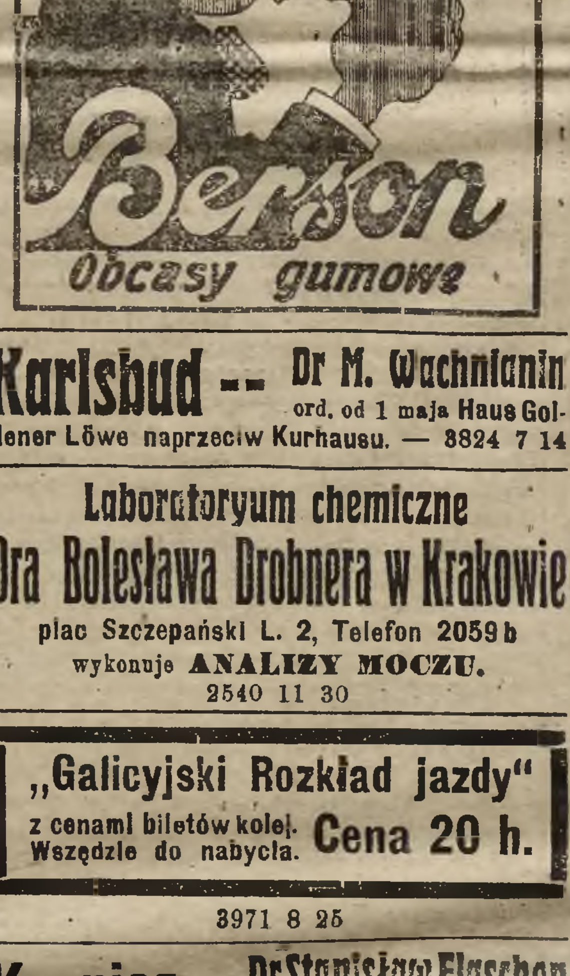
w Krakowie, ul. Grodzka Nr 14, I. p.
otwarty od 9—12 przed poł. i od 3—6 po południu, Nr telefonu 2049/VI. — — — — — 4384 1 8

W Karlsbadzie

ordynuje, jak dawniej, 3768

Dr Michał Sliwiński

Mühlbrunnstras. „König von Preussen“.



Karlsbad -- Dr M. Wachnianin

ord. od 1 maja Haus Goldener Löwe naprzeciw Kurhausu. — 3824 7 14

Laboratoryum chemiczne Dra Bolesława Drobnera w Krakowie

plac Szczepański L. 2, Telefon 2059 b
wykonuje **ANALIZY MOCZU.**
2540 11 30

„Galicyjski Rozkład jazdy“
z cenami biletów kolej. Wszędzie do nabycia. **Cena 20 h.**

3971 8 25

Krynica Dr Stanisław Flaschen ordynuje
Willa Gwiazda jak lat poprzednich.
4385 2 10

Sanatoryum Vorderbrühl
Dr M. Schelmpflug

Wszelkie sposoby leczenia fizyk.-dyetet.; leczenie także przychodzących.

Prospekty. **Cały rok otwarte.** Tel. międzymiast. Mödling 20.

3617 3 10

W Krynicy willa Białej Róży ordynuje, jak zwykle, **Dr Julian Aronson.**
4366 2 3

Dr Emil Münz

ordynuje od 1 maja, jak lat ubiegłych, w Cieplicach Trenczyńskich 4047 2 10
WĘGRY obok Grand Hotelu Teplicz.

Krynica -- Dr Marya FELAUER

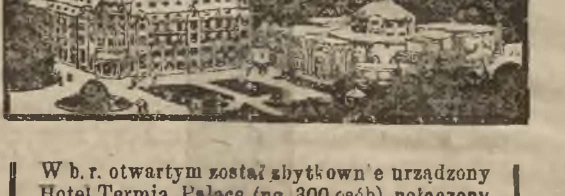
b. lekarz klinik krajowych i paryskich, ordynuje, jak dawniej, w chorobach kobiecych od 15/V. Willa „pod Białym Orłem“. — — — 4162 5 24

ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA, ISCHIAS.

ARTRYTYZM — REUMATYZM

PISZCZANY na Węgrzech (Pöstyén)

najsilniejsze w Europie termy siarczano-mułowe, w wysokim stopniu radioaktywne, (temp. źródeł 67° C.) Znakomite wyniki lecznicze w cierpieniach stawów i kości, w reumatyzmie, po złamaniach, zwichnięciach, zapaleniach stawów, artritis, nerwobólach, zwłaszcza **Ischias.** Stosowanie kąpieli i **okładów błotnych.** — Urządzenie tak co do mieszkań jak i kąpieli od najtańszych aż do luksusowych. Wykwintnie urządzony Grand Hotel Royal, winda osobowa do wtaczania wózków z chorymi.



W b. r. otwartym został zbytkownie urządzony Hotel Termia Palace (na 300 osób) połączony korytarzem z nowo-wystawionemi łazienkami (500 kabin). Pokoje z łazienkami z wodą termalną. Instytut terapeutyczny na miejscu.

Nowe połączenia kolejowe: z Warszawy 15 godzin, z Krakowa 8, do Wiednia 3, do Pesztu $3^1/_2$. Wszelkich informacyi udziela lekarz zakładowy dr Aleksander Teichman zimą Kraków, Wolska 30, latem Piszczany, albo Zarząd zdrojowy. — Zakład cały rok otwarty.

Frekwencya 16.000 osób.

REUMATYZM — ARTRYTYZM

ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA, ISCHIAS.

4424 1 10

Dr Ignacy BETTER

ordynuje, jak w latach ubiegłych, **w Krynicy, willa „Trzech Róż“.**
4366 2 17

Ciągn. nieodwoł. 18 maja 1912.

Loterya trafikantów

151.400 wygranych. Na każdy drugi los przypada wygrana. 3544 10 10
Główna wygrana 10.000 kor. Los 1 kor
Zarząd loteryi: Wiedeń, I., Falkestrasse 5.

Zmiana lokalu.

Dom handlowy i przemysłowy, oraz koncesyonowane Biuro pośrednictwa

przy kupnie i sprzedaży kamienic, realności, parcel budowlanych, majątków ziemskich i t. p. ADAMA BILINSKIEGO w Krakowie, przeniesiony został do domu własnego przy ulicy Garncarskiej L. 6 Telefon Nr 1004. 3221 17 ?

KARLSBAD

Dr Adam Maciąg b. asystent c. k. kliniki chorób wewn. Uniwersytetu Jagiell., ordynuje, jak lat ubiegłych, dom **Kronenapoteke** (przy Mühlbrunnie). — 3510 8 10

Francensbad

Dr Stanisław Przybylski

b. asystent klin. chirurg. i położn.-ginekol. Uniw. Jag. w Krakowie, ordynuje, jak lat ubiegłych, Palace-Hotel, wejście od Kirchenstrasse. — — — — 3601 5 20

Najprzedniejsza marka

KONIAK Marty

VILAGOS

Gwarantowany czysty winny destylat, smaczniejszy, niż francuski. — — — — — — — 3703 7 12

Pensyonat i Szkoła

!! dla źle mówiących i niemych !!

Leona i Anny Stępowskich.

Odaczamy wszelkich wad w mowie. — Metoda własna. — Pensyonaryusze mogą uczęszczać do szkół publicznych. 3808 3 ?

Ul. Radziwiłłowska 8.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 15 maja. (Giełda południowa).

Marki 117·87. Renta majowa 89·60. Renta koronowa węgierska 89·45. Akcye austr. zakł. kred. 640·—. Akcye węg. zakł. kred. 833·—. Akcye Angiobanku 326·75. Akcye Unionbanku 618·50. Akcye Bankvereinu 532·—. Akcye Landerbanku 530·—. Akcye kolei państwowych 733·—. Lombardy 105·25. Akcye fabryki broni 848·50. Akcye tytoniowe 340·50. Alpiny 975·—. Rima-Muranyi 758·—. Akcye praskiego Tow. żelaznego 3349·—. Losy tureckie 243·75. Rubie 254·50. Skoda 740·50. $4^1/_2$ proc Listy zawne Banku galic. dla handlu i przem. —·—

Usposobienie: spokojne.

Berlin, 15 maja. (Giełda poranna.)

Akcye kredytowe 200·—. Tow dyskontowe 186·87.

Usposobienie: niezdecydowane.

Giełda warszawska

Warszawa, 15 maja.

4-procentowa renta rosyjska 91·— rub., premiówka z 1864 roku —·— rb.; premiówka z 1866 roku —·—; $4^1/_2$-proc. obligacye m. Warszawy 90·50; 5-proc. pożyczka rosyjska I emisyi 96·— rb.; 5-proc. pożyczka II. emisyi 370·50; szlacheckie 330·—; $4^1/_2$-proc. listy ziemskie 88·95 rb; 4-proc. listy ziemskie 83·25 rb.; 5-proc. listy miasta Warszawy 92·85 rb.; $4^1/_2$-procentowe listy miasta Warszawy 88·80 rb.; 5-procentowe listy łódzkie 90·05 rub.; $4^1/_2$-pro. listy łódzkie 86·30 rb.; akcye Banku handl. m. Łodzi 423·— rb.; akcye Banku handlowego warszawskiego 420·50 rb.; akcye warszawskiego Banku handl. VII emisyi 436·50 rb.; Cukrownie 310·— rb.; Starachowice 275·— rb.; Lilpop 133·— rub; Rudzki 180·—; Rudzki nowe 131·60 rb.; Zawiercie 295.— rb.; Żyrardów 292·50 rb.; Putiłów 161·— rb.; 5-proc. piotrkowskie 88·60 rb.; 4-proc. m. Wilna 87·10 rb.; Bank dyskontowy 496·— rb.; Borman-Szwede 380·— rb.; nowa renta austryacka 91·05; Berlin 46·35 $^1/_2$.

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 15 maja. — Targ zbożowy.

Pszenica na maj 11·80 do 11·81; pszenica na październik 11·33 do 11·34; żyto na maj —·— do —·—; żyto na październik od 9·39 do 9·40; owies na maj od 0·— do 0·—; owies na październik 9·22 do 9·23; kukurudza na maj 9·26 do 9·27; kukurudza na lipiec 9·21 do 9·22; kukurudza na sierpień 9·22 do 9·23; rzepak na sierpień 17·50 do 17·60.

Oferty mierne, chęć kupna mierna, usposobienie stałe, pięknie.

P. T. Amatorom żółtych tutek do papierosów poleca godna zaufania a znana z renomy fabryk **Rudolfa Herliczki** w Krakowie tutki **„OAZA“** które pod względem smaku, jakości i hygienicznego wykonania, wszystkie inne tego rodzaju wyroby przewyższają

PORĘBSKI & ZIMLER

Kraków, Rynek główny l. 8

polecają na sezon wiosenny i letni artykuły damskie:

4402 1 0

Żakiety włóczkowe i himalaya, białe, czarne i w kolorach. — Najnowsze bluzy batystowe białe i kolorowe. — Halki: kamlotowe, klotowe i jedwabne.

Krawaty najświeższe damskie. — Żaboty tiulowe, batystowe i koronkowe. — Pończochy i skarpetki damskie, męskie i dziecięce czarne i w kolorach. — Rękawiczki bawełniane niciane, szkockie i jedwabne.

Zarazem wielki wybór biżuteryi, szpilek do kapeluszy i agrafek. — Polecamy również największy wybór guzików w najmodniejszych odmianach, jakoteż wszelkich przyborów do krawieczyzny.

W Krynicy

w willi „Dworek", jest do wynajęcia **stajnia i wozownia.** Zgłoszenia tamże. 4898 1 3

Śpiewaczka

potrzebna do kabaretu na wyjazd. — Oferty **„Kabaret"** poste restante **Kraków 1,** do zażądania. 4395

Fortepiany i pianina

sprzedaje i wypożycza firma

S. Boroń, Kraków

2215 **Floryańska l. 38, I p.** 31 3

Mam do sprzedania

kilka majątków ziemskich i kamienic korzystnie z wolnej ręki. Zgłoszenia przyjmuje Dom handlowo-przemysłowy **Antoniego Władysława Koziańskiego w Krakowie,** ul. Wiślna 4, I piętro, ofic. 2373 11 0

Śliczny pokój

frontowy, o 2 oknach, umeblowany, z fortepianem, wchód osobny, na żądanie z całem utrzymaniem do wynajęcia zaraz. Ul. Floryańska l. 4, II p. 4390 2 3

Dom parterowy

murowany, z ogrodem warzywnym, w Zwierzyńcu, blisko klasztoru, do sprzedania. Adres: **Półwsie, ulica Mickiewicza l. 19,** parter na prawo. 4387 2 2

Ostrzeżenie!

Zawiadamiam P. T. Odbiorców, że p. Stanisław Turkus nie jest już u mnie zajęty i za niego nie odpowiadam.

P. Menasché

Zakład dla reklamy elektryczno-świetlnej w Teatrze Nowości.

4392 2 3

Na lato

do wynajęcia mieszkanie z całym urządzeniem i kuchnią we dworze, na wsi, w pięknej okolicy, 2½ g. od Krakowa. Wiadomość od 2—4 g. po południu, Rynek 13, piętro II, drzwi na lewo. 4388 2 3

Lokale na sklepy

od 1 sierpnia do wynajęcia. Interesowani zechcą się wcześniej zgłosić do właściciela **Łobzowska l. 6** o bliższe informacye. 4377 2 4

Inteligentna osoba

w średnim wieku poszukuje posady gospodyni na plebanii, zarządczyni w większym interesie lub zaopiekuje się dziećmi. Zgłoszenia **Janina 100** poste restante **Bochnia.** 4386 2 5

Pomocnik handlowy

zdolny ekspedyent, władający językiem polskim i niemieckim, znajdzie stałe zatrudnienie w Składzie **Linoleum i Cerat, Rynek główny 10.**

Osobiste zgłoszenia z pisemną ofertą pożądane. 4354 2 3

L. W. 9567 12. 4351

Ogłoszenie konkursu.

Wydział krajowy ogłasza niniejszem konkurs na posady nauczycielskie w kraj. szkołach kupieckich (dwuklasowych handlowych) w Tarnowie i Brodach:

a) dla przedmiotów handlowych;
b) „ „ przyrodniczych w połączeniu z towaroznawstwem i geografią handlową;
c) dla języka polskiego i niemieckiego.

Z podaniami temi połączona jest płaca 2800 K i dodatek aktywalny urzędników krajowych IX wzgl. VIII rangi, a po uzyskaniu stabilizacyi dwa pięciolecia po 400 K i następne trzy pięciolecia po 600 K.

Godzin obowiązkowych jest 20.

Kompetenci mają przedłożyć:

1. Metrykę urodzenia na dowód, że nie przekroczyli 40 lat życia;
2. Świadectwo zdrowia;
3. Świadectwo:
   ad a) że złożyli egzamin z przedmiotów handlowych dla dwuklasowych szkół handlowych, względnie są w trakcie zdawania tego egzaminu;
   ad b) że złożyli egzamin nauczycielski dla przedmiotów przyrodniczych dla szkół średnich i zobowiążą się uzupełnić ten egzamin egzaminem z towaroznawstwa i geografii handlowej dla 2-klasowych szkół;
   ad c) że złożyli egzamin nauczycielski dla szkół średnich.

W braku kandydatów ad b) i c) mogą być też uwzględnieni kandydaci z egzaminem dla szkół wydziałowych, którzy są w trakcie zdawania egzaminu dla szkół dwuklasowych handlowych.

4. Curriculum vitae z dołączeniem innych świadectw i poświadczeń dotychczasowego zajęcia.

Podania należy wnosić do **1 czerwca b. r.** wprost do Wydziału krajowego, względnie na ręce Dyrekcyi odnośnej szkoły kupieckiej, w której kandydat pragnie być zatrudnionym.

Nadanie jednak posady w pewnej szkole nie wyłącza możności następnego przeniesienia do innej szkoły.

We Lwowie, dnia 12 maja 1912.

Piotrowski.

KRYNICA.

PENSYONAT

„DWOREK"

naprzeciw parku, prowadzony w nowym zarządzie — poleca

pokoje słoneczne z całem utrzymaniem.

Ceny przystępne — w pierwszym i ostatnim sezonie zniżone. 4397 1 3

Poszukuję

biurowego zajęcia za skromnem wynagrodzeniem. — Posiadam egzamin z rachunkowości państwowej i piszę biegle na maszynie. Zgłoszenia pod **K. S. 10** poste restante Kraków. 4381 2 3

Młoda

inteligentna dziewczyna, Niemka, poszukuje miejsca jako bona; w wolnych chwilach może się zająć gospodarstwem domowem, szyciem it.p. Zgłoszenia pod **M. S.** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inser. 4371 2 3

Sklep

obszerny (obecnie handel korzenny), ewentualnie z 1 przyległym pokojem frontowym lub także z 2 przyległemi pokojami, przedpokojem i kuchnią, do wynajęcia od 1 lipca przy ulicy Krupniczej 20. Bliższa wiadomość u właściciela na I piętrze, na lewo. 4376 2 4

Do wynajęcia

5 pokoi słonecznych, przedp., kuchnia, łaz. gazowa, oświetl. elektr. i pokój dla służącej. Groble 5. 3469 15 0

Panna

do ekspedycyi, początkująca, znajdzie stałe zatrudnienie w Składzie Linoleum i Cerat, Rynek główny 10. — Osobiste zgłoszenia z piśmienną ofertą pożądane. 4353 2 3

20.000 koron

do ulokowania na hipotekę. Ponadto udziela się pożyczek amort. Zgłoszenia pod: **„Fach pocztowy 12", Kraków.** 4383 1 3

Stare sztuczne zęby

złoto, srebro, brylanty, kupuje się po cenach najwyższych od godz. 8 do 1 przed poł. i od 2 do 7 wiecz. Floryańska 20, II p., na prawo. 4365 2 3

Rower „Helical-Premier"

(Halbrenner), prawie nowy, zaraz tanio do sprzedania. — Wiadomość u stróża, Kraków, ul. Krótka l. 3. 4347 8 3

Pomocnik

z działu korzennego, zdolny ekspedyent, poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia pod **W. W. 20** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 4274 3 4

Zdolna buchalterka

i korespondentka w języku polskim, oraz niemieckim, poszukiwana jest do większego przedsiębiorstwa na prowincyi. Oferty niekwalifikowanych kandydatek nie będą uwzględnione. Zgłoszenia pod **M. G.** poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 4348 2 3

Lawn-Tennis



Rakiety, piłki, prasy

piłki nożne

wszelkie gry sportowe, polecają

REIM i Ska, Kraków, Rynek 37.

4015 2 0

Mieszkanie letnie

we dworze z 2 lub 3 pokoi i kuchni, w pięknej okolicy, do wynajęcia. Miasteczko i kolej w pobliżu. Wiadomość Kraków, ul. Batorego 8, I p., na prawo, od 2—4 g. 4201 2 3

L. 2094. 4374 2 2

Konkurs

Magistrat miasta Kęt rozpisuje niniejszem konkurs na posadę **kontrolora Kasy miejskiej** z roczną płacą 1000 koron, dodatkiem aktywalnym 200 koron i kancelaryjnym pauszalem 24 koron, z prawem do emerytury.

Od kandydatów na tę posadę wymaga się wieku 24 do 40 lat, obywatelstwa austryackiego, świadectwa zdrowia i moralności i dotychczasowego zajęcia, wreszcie egzaminu z rachunkowości państwowej, lub egzaminu kwalifikacyjnego, wymaganego rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 20 maja 1898 r., l. 25422.

Posada ta nadaną zostanie prowizorycznie, a po roku zadawalniającej służby nastąpi stabilizacya.

Podania o nadanie tej posady wnosić należy najdalej do **28 maja 1912 r.**

Magistrat miasta Kęty,

dnia 11 maja 1912.

Burmistrz

E. Krzysztoforski.

Inżynier budowy maszyn

z praktyką kilkuletnią w zarządzaniu przedsiębiorstw przemysłowych, siła pierwszorzędna w kierunku organizacyi pracy fabrycznej i biurowej, poszukuje posady jako kierownik większego zakładu przemysłowego. — Zgłoszenia list. pod: **„Uniwersalny"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 4426 1 3

Leczenie dla niewyleczonych.

Do wszystkich, którzy są chorzy i osłabieni odezwa, aby się poinformowali przez mą broszurę o słynnym w świecie leczeniu **Schrotha w Lipowej Dolnej (Niederlindewiese).** Otrzymać można po przesłaniu 1 K. **Dr Mader,** lekarz zakładu, **Lipowa Dolna,** Śląsk austr. 8887 8 5

Środek do tępienia włosów „Epilatoir"

do zupełnego wytępienia włosów na twarzy, rękach, ramionach itd. Zapobiega ponownemu porostowi. Wielka flaszka 20 K, mała flaszka 10 K.

Nowo ulepszony środek do barwienia włosów „FO"

wymarzony środek do **nieszkodliwego** barwienia włosów na blond, ciemno i czarno. Przez władze sanitarne badany i prawnie chroniony. Pudełko 10 K, ½ pudełka 6 K. Pudełko na próbę 2·40 K.

Dr Robert Fischer, Wiedeń, I., Salvatorgasse 11 (Passauerplatz 2).

Skład w Krakowie: Apteka M. Pronia. 3129 3 6

L. 140/12 4439

Na mocy reskryptu Wydziału krajowego z daty Lwów, dnia 12 maja 1912. Lw: 9. z (567/12) podaję do publicznej wiadomości następujące:

Ogłoszenie konkursu.

Wydział krajowy ogłasza niniejszym konkurs na **posady nauczycielskie** w kraj. szkołach kupieckich (dwuklasowych handlowych) w Tarnowie i Brodach:

a) dla przedmiotów handlowych.
b) „ „ przyrodniczych w połączeniu z towaroznawstwem i geografią handlową,
c) dla języka polskiego i niemieckiego.

Z posadami temi połączona jest płaca 2800 K i dodatek aktywalny urzędników IX. względnie VIII. rangi a po uzyskaniu stabilizacyi dwa pięciolecia po 400 K i następnie trzy pięciolecia po 600 K.

Godzin obowiązkowych jest 20

Kompetenci mają przedłożyć

1) metrykę urodzenia na dowód, że nie przekroczyli 40 lat życia,
2) świadectwo zdrowia,
3) świadectwo:
   ad a) że złożyli egzamin nauczycielski z przedmiotów handlowych dla 2-klasowych szkół handlowych, względnie są w trakcie zdawania tego egzaminu,
   ad b) że złożyli egzamin nauczycielski dla przedmiotów przyrodniczych dla szkół średnich i zobowiążą się uzupełnić ten egzamin egzaminem z towaroznawstwa i geografii handlowej dla 2-klasowych szkół handlowych,
   ad c) że złożyli egzamin nauczycielski dla szkół średnich.

W braku kandydatów ad b) i c) mogą być też uwzględnieni kandydaci z egzaminem dla szkół wydziałowych, którzy są w trakcie zdawania egzaminu dla szkół 2-klasowych handlowych.

4) curriculum vitae z dołączeniem innych świadectw i poświadczeń dotychczasowego zajęcia.

Podania należy wnosić do 1 czerwca b. r. wprost do Wydziału krajowego, względnie na ręce Dyrekcyi odnośnej szkoły kupieckiej, w której kandydat pragnie być zatrudnionym

Nadanie jednak posady w pewnej szkole nie wyklucza możności przeniesienia do innej szkoły.

Tarnów, dnia 14 maja 1912.

Dyrekcya kraj. Szkoły kupieckiej

Dr Edward Zarzycki.

Niniejszem zawiadamiam P. T. Publiczność, że magazyn mój pod firmą:

D. BUCHNER

Kraków, Stradom 23 (dom własny)

znajduje się na I. piętrze, obok mego mieszkania, przeto też z powodu znacznie zmniejszonych wydatków, sprzedaję po znacznie zniżonych cenach i daję także na spłaty miesięczne wszelkie materyały.

Na sezon wiosenny i letni

nadszedł świeży transport materyałów wełnianych, angielskich i jedwabnych na kostyumy, suknie i bluzki, wielki wybór surowych jedwabi (cresunery) woali, batystów, haft., zefirów, oraz markizetty, grenadyny ze szlakami, popeliny i crêpe de chine. Suknie koronkowe, tiulowe i tuniki. Wielki wybór dywanów, chodników, kap pluszowych, koronkowych i wełnianych, portyer, stor tiulowych, firanek i pluszy na meble etc. 3943 5 6

Dziękując za dotychczasowe względy P. T. Publiczności, polecam się i nadal **D. Buchner.**



Każda matka

powinna to sobie wziąć do serca, że leguminy, jak strudel, knedle, ciasto, torty, pirogi, budyń, pianki, babki, mazurki, naleśniki, placuszki, pączki, obwarzanki, makaron, omlet, ptysie itd. w wielu razach, a szczególnie, gdy chodzi o dzieci, powinny mieć pierwszeństwo przed potrawami mięsnemi i składanemi, jeżeli się te leguminy przyrządzi z dodaniem

:: proszku Dra Oetkera po 12 halerzy ::

ponieważ jedynie wtedy są one nietylko pożywne, lecz także i łatwe do strawienia, co znowu dla dzieci ma nieocenioną wartość. Przyrządzać więc dla dzieci wiele takich potraw z proszkiem Dra Oetkera, którego wraz z przepisami, dostać można wszędzie. Rzecz zdrowa, pożywna, tania. Uważać, ażeby otrzymać prawdziwy wyrób **Dra Oetkera.**

2557

Znowu

wydaje się

w Kuchni Jarskiej „PRZYRODA" ulica św. Krzyża 7

obiady jarskie z 3-ch dań za 50 halerzy.

(Od 15 marca kuchnia jest znów pod zarządem dawnej właścicielki). 4041 3 0

Magistra

młodego, z pięcioleciem, ewentualnie bez rutynowanego, dobrze poleconego, poszukuje **apteka w Gorlicach.** 3952 6 6

Panna

znająca buchalteryę poj. i podw., oraz korespondencyę niemiecko-polską, szuka posady bez soboty. Zgłoszenia pod **B. M.** poste rest. Kraków. 4275 2 3

Wóz

nowy, ciężarowy, z pokładem 4 m. długim a 1½ szerokim, stałem siedzeniem, do sprzedania. Oglądać można u F. Galata, ul. Kalwaryjska l. 80, Podgórze. 4282 2 2

Zmiana lokalu.

Zawiadamiam P. T. Publiczność, iż przeniosłam biuro wszelkiej służby na **ulicę Mikołajską l. 3,** które nadal prowadzić będę pod firmą

4107 6 6 **Filipina.**

Letnisko-Pensyonat

we dworze. Miejscowość górzysta, położenie ładne, las, woda.

Szczegóły listownie: Częstochowa, Szkolna 8. Milewski. 4138 5 6

Podróżującego

za prowizyą poszukuje dla maszyn rolniczych **„Perkun"** Związek handlowo-przemysłowy, **Kraków,** Długa 7, II p. 4288 3 3

Administracyą

kamienicy zajmie się były urzędnik, emeryt. Na żądanie złoży kaucyę. Zgłoszenia: „Emeryt" poste rest. Kraków, za kwitem 4833. 4342 2 2

Z powodu kupna

innego interesu, jest do sprzedania **droguerya.** S. Wojciechowski, Przemyśl, Kazimierza W. l. 3 4239 3 3

Zdolny buchalter-bilansista

i niemiecko-polski korespondent z dłuższą samodzielną praktyką w większych zakładach fabrycznych, doświadczony organizator z chlubnemi świadectwami i poważnemi referencyami, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod **„Pilny"** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 4266 3 3

Panna

z praktyką w większym sklepie galanteryjnym, poszukiwana jest zaraz. Zgłoszenia do firmy R. Aleksandrowicz, ul. Basztowa 12. 4257 3 3

Ktoby zechciał pożyczyć

rodzinie urzędniczej kilka tysięcy koron zabezpieczonej na życie, raczy podać swój adres pod **1703** poste rest. Kraków. 4349 2 3

2 lub 3 pokoje

i kuchnia z komfortem od 1 czerwca do wynajęcia ul. Kołłątaja 9. 4185 5 5

Poszukuje się

we wszystkich miejscowościach państwa pilnych agentów prowincyonalnych do dewocyjnych nowości z dobrą dedykacyą. — Zgłoszenia **Kath. Devotion. Institut, Wiedeń,** XVII/1., Bergsteigg. 21. 4204 3 4

Popłatne zajęcie

dla pań obeznanych z czynnościami biura dzienników i ogłoszeń. Kaucya wymagana. **Znaczny i pewny zarobek** znajdą intelig. panie i panowie pracując w dziale reklamy. Osobiste zgłosz. biuro „Reklama", ul. św. Jana 4. — Tamże piękna i b. dobra **kasa sklepowa do sprzedania.** 4088 6 6

W realności

przy ul. Lubomirskiego l. 31 jest do wynajęcia od 1 czerwca mieszkanie: z 3 pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienki, pokoju dla służby, 2 klosetów; z 2 pokoi, kuchni i t. d. Oświetlenie elektryczne i gazowe. Wspólny telefon w domu do bezpłatnego użytku dla lokatorów. Widok na wielki ogród Lubomirskiego, dający powietrze odpowiednie dla zdrowia. Na 3 i 4 piętrze są mniejsze mieszkania po umiarkowanej cenie. Wiadomość tam w sklepie, lub u właściciela J. A. Melnika, ul. Karmelicka 11, parter, od 8—9 rano lub od 1—2 w południe w hotelu Londyńskim, Stradom 11. 4079 5 6

Koncypient

posiadający rok praktyki sądowej i kilka miesięcy kancelaryjnej prowincyonalnej, przyjmie posadę u adwokata od 1 czerwca. Nowy Targ, ul. Krasińskiego. Dr Zieliński. 4372 2 3

Do wynajęcia

samochody na spacery i dalsze wycieczki. Ceny wynajmu przystępne, automobile eleganckie na 4 do 6 osób. Wiadomość: auto garage „Star", Zwierzyniec, ulica Lelewela. — Nr telefonu 1500. 4286 3 6

Stowarzyszenie handlowo-przemysłowe, zarej. z ogran. por. poszukuje

Dyrektora kupieckiego

z udziałem co najmniej 3000 koron. — Zgłoszenia listowne pod „S. H. P. 3000" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 4289 3 3

Do wynajęcia

pięć pomieszkań z 3 pokoi na parterze, 4 lub 5 na I i II piętrze, dla pp. doktorów, adwokatów lub na biura, od 1 lipca b. r. Poczta w budynku. Róg ulic Podwale-Studencka. — Wiadomość u właścicielki przy ulicy Czystej l. 11, I piętro. 4368 2 3

Samochód

używany, marki „Benz", o sile 24/30 HP., o czterech siedzeniach, wraz z lampami, budą, narzędziami etc., [illegible] do sprzedania. Wiadomość: Au[illegible]lia, Kraków, ul. Pędzichów 4. [illegible]

4 duże pokoje

przedp., kuchnia, łaz., umywalnia, [illegible] dla służącej, pasaż, zaraz do wynajęcia; 2 pokoje, przedp., kuchnia, od czerwca, II piętro, ulica Czysta l. 14. 4364 2 3

Mam do ulokowania

większe kapitały na pierwszą i drugą hipotekę. Pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia pisemne pod **L. E.** poste restante Kraków, za okazaniem karty tramwayowej Nr 171. 4878 2 3

Zakopane - Zimajerówka

pokoje z kuchnią lub bez, na lato. — Wiadomość: Kraków, Zyblikiewicza 8, I p. Rapacka. 4380 2 3

W Truskawcu

w willi „Roma", obok willi Janiny, tuż przy źródle Naftusi, są do wynajęcia pokoje słoneczne, z widokiem na najpiękniejszą okolicę, umeblowane, z utrzymaniem. — Ceny przystępne. — Zamówienia przyjmuje Zarząd willi „Roma" w Truskawcu. 4382 2 3

Mieszkanie do wynajęcia

2 pokoje i przedpokój, kuchnia, spiżarnia, na I lub II p. w oficynie, przy ul. Felicyanek 5. Wiadomość tamże od 10—11 i 3—4. 4393 2 5

Letnie mieszkanie

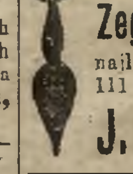
pokój z kuchnią w pięknem położeniu pod lasem zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Piotra Kozbiała, maszynisty wodociągu miejskiego na Bielanach. 4394 2 3

Panna

z praktyką biurową, pisząca biegle na maszynie, mówi płynnie po polsku i niemiecku, poszukuje posady zaraz. — Zgłoszenia listowne: **A. W. 57** poste rest. Kraków. 4401 2 3

Asystent farmacyi

starszy, dobrze polecony, przyjmuje zaraz krótsze i dłuższe zastępstwa. Zgłoszenia „Farmaceuta zastępca" apteka, Ulanów nad Sanem. 3977 5 5



Zegarki, zegary, budziki Kraków

najlepszej jakości, poleca i naprawia

111 99 100

J. Płonka, ul. Szewska 4.

Wyprzedaż o 45%

niżej cen fabrycznych. Wszelkie ubrania męskie t. j. ubrania marynarkowe, ubrania anglezowe, zarzutki i t. p. **jeszcze kilka dni na raty miesięczne. — Salamon Lerner, Floryańska 21,** w sieni na parterze. 4320 3 3

Emeryci,

urzędnicy, naczelnicy gmin, sekretarze, kierownicy Kółek rolniczych i t. p. przez objęcie zastępstwa instytucyi, w Galicyi nader korzystnie znanej i rozwiniętej, mogą uzyskać znaczny dochód poboczny. Oferty pod **„Popłatny zarobek",** poste restante **Kraków.** 4070 4 5

C. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie.

Wyciąg z rozkładu jazdy

ważnego od 1 maja 1912 włącznie (czas środk. europ.).

Odchodzą z Krakowa:

12·01 w nocy (osob.) do Suchej, Zakopanego i Nowego Sącza.
12.20 w nocy (osob.) do Podwołoczysk.
12·50 w nocy (posp.) Nr 8 do Wiednia. Połączenia: do Opawy.
3.14 w nocy (posp.) do Czerniowiec.
3.55 w nocy (posp.) Nr 10 do Wiednia. Połączenie: do Warszawy.
4.20 rano (osob.) do Oświęcima.
5.30 rano (posp.) Nr 20 do Wiednia. Połączenie: do Wrocławia.
6·45 r. (posp.) do Podwołoczysk, Stanisławowa i Ickan.
6.52 rano (posp.) Nr. 2 do Wiednia. Połączenie do Wrocławia.
7.00 rano (posp. sezon.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
7.50 r. (osob.) do Podwołoczysk (połączenie do Stanisławowa, Stryja itd.
8·22 rano (posp.) do Podwołoczysk. Kursuje od 15 maja do 30 września.
8.35 r. (osob.) do Wieliczki.
9.05 r. (osob.) na linię transwersalną do Suchy, Wadowic, Zwardonia itd.
9.20 r. (osob.) do Kocmyrzowa i do Mogiły.
9.30 rano osob.) Nr 18 do Brzecławy (Lundenburga).
10.25 rano (osob. sez.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
10.45 r. (osob.) do Podwołoczysk, Ickan, Stanisławowa, Jasła, Stróż, Sokala, Stryja, Kopyczyniec, Grzymałowa.
1.15 pop. (osob.) do Suchej i Oświęcima.
1.30 pop. (miesz.) do Wieliczki.
1.41 pop. (osob.) do Mogiły i Kocmyrzowa.
1.42 pop. (osob.) Nr 43B (od 1 maja do 30 września w niedziele i święta) do Trzebini.
1.57 pop. (osob.) Nr 14 do Wiednia.
2.33 pop. (posp.) Nr 6 do Wiednia. Połączenie: do Wrocławia.
2,51 pop. (pospieszny) do Lwowa (z połączeniami do wszystkich odnóg).
2.55 pop. (osob.) Nr 41B (od 1 maja do 30 września codziennie) do Trzebini. Połączenie: do Warszawy, Wrocławia.
3.00 pop. (osob.) do Tarnowa, Szczucina, Stróż, Jasła i Starego Sącza.
3.45 pop. (osob. sez.) do Zakopanego i Rabki kursuje w każdy dzień powszedni przed niedzielą i świętem od 1 maja do 8 czerwca, a od 15 czewca codziennie.
5.40 wiecz. (osob.) do Rzeszowa.
6.00 wiecz. (osob.) Nr 116 do Oświęcima.
6.45 wiecz. (osob.) Nr 16 do Wiednia. Połączenie: do Warszawy, Wrocławia.
6.55 wiecz. (miesz.) do Tarnowa.
7.40 wiecz. (miesz.) do Wieliczki.
7.44 wiecz. (posp.) Nr 204 (od 15 maja do do 30 września) do Karlsbadu.
7.55 wiecz. (osob.) na linię transwersalną do Suchej, Nowego Zagórza, Żywca, Gorlic, Przemyśla i Tarnopola.
8.00 wiecz. (osob.) do Kocmyrzowa.
8.43 wiecz. (pospiesz.) do Ickan, Bukaresztu, Konstancyi i Konstantynopola.
9,00 wiecz. (osob.) do Podwołoczysk i Lwowa.
10.15 wiecz. (posp.) Nr 4 do Wiednia. Połączenie: do Warszawy, Wrocławia.
10,20 wiecz. (osob.) do Lwowa, Wieliczki, Jasła, Rzeszowa, Przemyśla i Stryja.
10.34 wiecz. (posp.) Nr 104 do Wiednia.
11·05 w nocy osob. do Wieliczki.

Przychodzą do Krakowa:

12·40 w nocy (posp.) z Czerniowiec.
30.7 w nocy (posp.) Nr 7 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.
3,32 w nocy (osob.) z Podwołoczysk.
4,57 r. (osob.) ze Lwowa, Przemyśla, Chyrowa, Nowego Zagórza i Rozwadowa.
5.25 rano (posp.) Nr 103 z Wiednia.
5.55 rano (posp.) Nr 3 z Wiednia. Połączenie z Berlina i Wrocławia przez Bogumin.
6.00 r. (osob.) z lini tranwersalnej od Nowego Zagórza, Jasła, Nowego Sącza.
6.32 r. (express) z Ickan, Lwowa, Bukaresztu i t. d.
7.20 rano (osob.) Nr 15 z Oświęcima.
7.30 r. (miesz.) z Wieliczki.
7.42 r. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
7.55 rano (osob.) Nr 32 z Oświęcima przez Podgórze-Płaszów. Połączenie z Wadowic przez Spytkowice.
8.14 rano (posp.) (od 15 maja do 30 września włącznie) z Karlsbadu.
8.18 r. (osob.) (od 1 czerwca do 30 września włącznie) z Tarnowa.
8.45 r. (osob.) z Podwołoczysk, Lwowa, Nowego Sącza.
8.48 rano (osob.) z granicy. Połączenie z Warszawy.
9.30 rano (osob.) Nr 13 z Wiednia. Połączez Ołomuńca.
11.20 r. (miesz.) z Wieliczki.
11·50 rano (osob.) Nr 39 z Wiednia.
12.58 pop. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
1.10 pop. (osob. sez.) z Tarnowa w niedziele, czwartki i święta od 1 czerwca do 30 września.
1.24 pop. (osob.) ze Lwowa, Sącza, Jasła.
2.05 pop. (osob. sez.) z Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
2.20 pop. (pospieszny) ze Lwowa.
2.45 pop. (posp.) Nr 5 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.
3.30 pop. (osob.) z Wieliczki.
4.45 pop. (osob.) z linii transwersalnej od Sambora, Nowego Zagórza przez Suchą.
4.52 pop. Nr 27 z Brzecławy (Lundenburga).
5.50 r. (osob.) z Tarnowa. Kursuje od 1 czerwca do 30 września włącznie.
6.15 wiecz. (miesz.) z Wieliczki.
6.26 wiecz. (osob.) z Podwołoczysk.
7.08 wiecz. (osob.) z Kocmyrzowa.
7.36 wiecz. (posp.) ze Lwowa. Kursuje od 15 czerwca do 30 września włącznie.
8.10 wiecz. posp. Nr 1 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.
8.23 wiecz. (posp. sez.) z Zakopanego i Rabki kursuje od 15 czerwca do 30 września.
8.46 wiecz. osob.) Nr 47B (od 1 maja do 30 września w niedziele i święta) od Trzebini.
9.10 wiecz. (osob.) z Oświęcima i Alwerni.
9·24 wiecz. (posp.) z Podwołoczysk i Ickan.
9·35 wiecz. (osob.) Nr 19 z Wiednia. Połączenie z Pragi.
10.45 wiecz. (osob.) z Rzeszowa i Jasła.
11.15 w nocy (osob.) z N. Sącza i Zakopanego.
11.38 w nocy (posp.) Nr 9 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.

KTO UŻYWA Mydła Sunlight

temu pranie jako takie sprawia przyjemność. Mydło Sunlight jest przy praniu drogich płócień i kolorowych materyałów wprost nieocenione i niezbędne. Sprobujcie tylko mydła Sunlight wedle przepisu zastosowania! Ono nie narusza tkanek i kolorów!



Lever i Ska. Sp. z o. p. Wieden III.

Dostać można w każdej drogueryi i w każdym handlu korzennym.

2757 1 6

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić P. T. Klientów **ś. p. brata** mego, **Stanisława, że objąłem** jako **sądownie ustanowiony następca Dom dla Handlu i Przemysłu** pod firmą: **Stanisław Ropski i będę go nadal prowadził.** — Upraszając o łaskawe poparcie, polecam się P. T. Klientom i Szan. Publiczności.

Jan Ropski
Kraków, ulica Szewska 26.

1232 3 5

Kapelusze damskie strojne

Kapelusze żałobne, Panama i sportowe

oryginalne Modele paryskie i wiedeńskie.

Parasolki i Parasole

ostatnie nowości 2947 8 15

poleca w ogromnym wyborze i **po cenach konkurencyjnych**

Karol Jarosz przedtem **Zimier i Spółka**
Kraków, Rynek 41. Linia A-B. Telefon 2329.

Konrad Ściborowski

Kraków, ul. Floryańska 13

poleca na lato:

Kostyu[illegible] płócienne, prochowniki alpakowe i jedwabne, manty[illegible]onkowe. **Gotowe suknie** skromne i wykwintne batystowe, etaminowe i voilowe. — **Bluzki** batyst., etaminowe, jedwabne. — **Parasolki** gładkie, mieniące, jedwabne i batystowe, haftowane. — **Kapelusze** sportowe, voile automobilowe i t. d.

Ceny umiarkowane. 4145 3 10 **Towar doborowy.**

Cegielnie, fabryki dachówek, wapienniki

projektuje i buduje

Przedsiębiorstwo budowy zakładów ceramicznych
Inż. Mastalski Stanisław
Lwów, ulica Zyblikiewicza 38

Plany, kosztorysy. 4209 3 10

Budowa kominów fabrycznych i obmurowanie kotłów parowych.

Na żądanie przyjazd inżyniera.

Skład tapet

na sezon 1912 poleca magazyn mebli, dywanów itd. **Stefana Iglickiego w Krakowie, przy ulicy Sławkowskiej l. 10** (naprzeciw Grand Hotelu). Na żądanie wysyła wzory opłacone. Ceny bardzo niskie.

4054 4 10



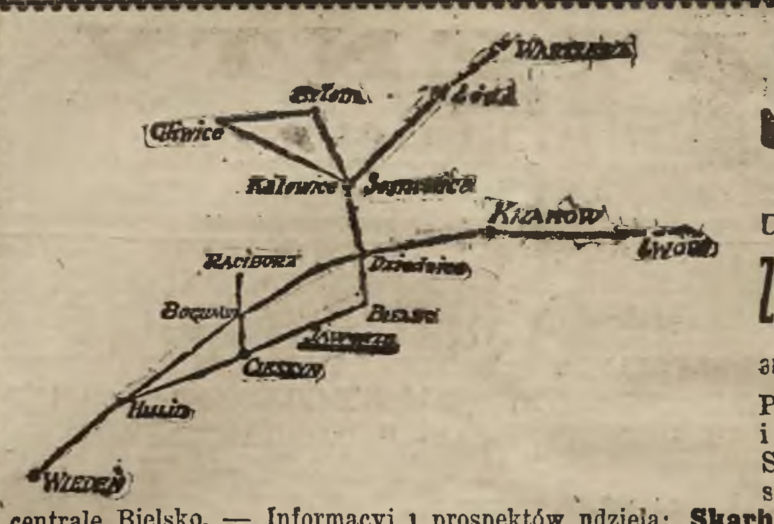
SIATKI DRUCIANE

surowe lub cynkowane, ogrodzenia siatkowe dla domów, will, ogrodów, parków, drut kolczasty, liny druciane do promów, materace druciane, meble mosiężne i żelazne, blachy dziurowane lub prasowane, poleca po cenach fabrycznych. - - - - 2155 12 24

Hutter i Schrantz, tow. akc. w Wiedniu.

Cenniki ilustr., wzory, kosztorysy dostarcza darmo i opłatnie Reprezentacya dla Galicyi firma

D. Kurzmann, Kraków, Mostowa 10. — Telefon 1461.



JAWORZE

na Śląsku w Beskidach.

Uzdrowisko klimatyczne i letnisko. — Słynny park.

Zakład hydropatyczny i kąpielowo-leczniczy

Dra Z. Czopa.

3505 9 18

Pokoje i pomieszkania dla rodzin we willach sk. i prywatnych. 2 restauracye i pensyonat. Ceny niskie. Stacya kol., poczta, telegraf, apteka publiczna w miejscu. **Telefon m. m.** w hotelu Simachowitza przez centralę Bielsko. — Informacyj i prospektów udziela: **Skarb. Zarząd letniska w Jaworzu lub Dr Czop.**

Panna

uzdolniona w ekspedycyi sklepowej, potrzebna. Cukiernia **Adama Piaseckiego, Kraków,** Długa 12. 216 12 0



2723 47 0

POPLAMIONE

i stare ubrania panie **Mydłem benzynowem** stają się zupełnie czyste i odświeżone, skutek wprost zdumiewający. Główna sprzedaż tylko u firmy

Fiałek i Turek
Kraków, Karmelicka 8,

skład farb, lakierów, perfum i mydeł Chemicznym pralniom i Odsprzedającym znaczny opust. 3116 9 10



Główny skład w Drogueryi J. Hanka i Sp Mag. Farm., Kraków, Szewska 5. 3139 6 10

KAPELUSZE

modele paryskie i wiedeńskie — poleca **Salon mód HELENY POPIEL**

plac Maryacki 8, obok p. Zajączkowskiego

Pióra, rajery, kwiaty, wstążki w wielkim wyborze. 3252 14 18

BAD-NAUHEIM

Willa Wanda - dom polski

dla gości kąpielowych. Sezon od 15 kwietnia.
Oświetlenie elelektryczne. Centralne ogrzewanie.
Właścicielka: **Helena Szczepanowska.**
Od 15 kwietnia **do 15 maja** ceny zniżone. 3134 12 16

Do wynajęcia od 1 maja względnie 1 czerwca b. r.

całe I-sze piętro

w nowo przebudowanym domu przy ul. Gołębiej l. 3, nadające się na biura, lub też mieszkania prywatne, składające się z 6-ciu pokoi wielkich, kuchni, wielkiej nyży, przedpokoju, łazienki, szatni, pokoju służbowego, spiżarek, z balkonem frontowym. Urządzenie pierwszorzędne. — Światło gazowe i elektryczne. Bliższa wiadomość **u właściciela.** 3055 15 0

Broń

najstaranniej ostrzelaną, najlepszej jakości i najdokładniej wykonaną, wysyła **c. i k. nadw. dostawca HANS KONRAD, Brüx Nr 681. (Czechy).** Rewolwery 5·50 K. Pistolety flocertowe 1·90 K. Tercerole 2 K. Floberty Tesbhing 9·50 K. Broń myśliwska 36, 38 K i wyżej, w bardzo wielkim wyborze. **Katalog główny** na żądanie każdemu **zadarmo,** opłacony. 924 6 6

W L O T



90 kor. **90 kor.**

podbiły świat nasze rowery Herbst. Rowery motorowe, maszyny do szycia, gramofony, zapalniczki, lampy kieszonkowe. **Najtańsze źródło kupna przyborów rowerowych.** Węże począwszy od 3 kor., płaszcze 4·20 kor., płaszcze górskie 5·50 kor., lampy 2·30 kor., pompy 60 hal., siodła 3·90 kor., francuzy 40 hal., rączki 30 hal., pedały 3 kor., łańcuszki 3 kor., dzwonki 35 hal. **Wspaniały katalog 1911. JERZY HERBST, Wiedeń VI.** Wiedeń, 6 dz. Mariahilferstrasse 1/5 głęb. parter. 4102 4 0

Esperanto

Na wszechświatowy kongres

Podręczniki, Gramatyki, Słowniki, Literatura, Kartki, Czasopisma. — Do nabycia

w Księgarni Polskiej i Składzie nut
w Krakowie 3079 7 12
35 ulica Floryańska 35

W Krakowie przygotowuję **do egzaminu państwowego z muzyki** (Lwów). Przedmioty teoretyczne, harmonia i t. d. w krótkim czasie, pod gwarancyą, na termin jesienny. Honoraryum po zdaniu egzaminu. Warunki przystępne. Zgłoszenia: Lwów, Biuro Sokołowskiego, pasaż Hausmana „S. K.". 3305 10 10

Wody mineralne

naturalne

tegorocznego czerpania.

Sole do picia i do kąpieli.
Sól morska

nadeszły do Głównego Składu

J. WENTZLA
w Krakowie.

Telefon 14. **Telefon 14.**

Telegram: Wentzl Kraków.

Cenniki wysyła się opłatnie.
3616 12 12

Polskie konces. biuro pośrednictwa

„PORAJ"

posiada wiele zleceń i żądań do sprzedaży kupna, zamiany i wydzierżawienia majętności. Biuro przeprowadza te czynności w najkrótszym czasie. Obustronne zadowolenie i dyskrecya zapewnione. 3632 9 10

TARNOW, UL. KLIKOWSKA L. 652

Wyborny miód

deserowy, kuracyjny, lipcowy, rarytas miodoborów, z własnej pasieki 5 kg K 7·50. Miód patoka 5 kg. K 7·—. Wyborny miód do picia 5 kg. blaszanka K 6·50. Wysyła za zaliczką **J. M. Farba, Podhajce 76.** Masło stołowe codziennie świeże, 5 kg paczka 12·80 K. 2510 29 0

Po najwyższych cenach kupuje używane ubrania męskie itp. **M. Schwarc, Kraków,** ul. Estery 11. **Kartka wystarczy.** 3578 12 20

Kora świerkowa.

W ciągu lata bieżącego roku będziemy mieli większą ilość kory świerkowej do sprzedania. Reflektanci zechcą się wprost do nas zgłosić. **Zarząd lasów i tartaku Dra Gustawa Linnartza w Rytrze.** 3553 4 5

Zmiana Lokalu M. Petzenbaum

Specyalny magazyn kuchennych mebli i przedpokojowych stylowych w wielkim wyborze, przeniesiony został na ulicę

45 Starowiślną 45
3466 10 10

L. 24207/1912. 4327 2 2
B. b.

Obwieszczenie.

Gmina stoł. król. miasta Krakowa rozpisuje publiczną licytacyę na rozebranie budynków, a to kazamaty i budynku jednopiętrowego, położonych na gruntach pofortecznych między ul. Zwierzyniecką, a ul. Wolską, gdzie dziś mieści się Zakład czyszczenia miasta.

Wadyum wynosi 1200 K. Oferty pisemne, opatrzone marką stemplową na 1 K w opieczętowanej kopercie należy składać do **dnia 30 maja 1912** do godziny 12 w południe w Budownictwie miejskiem oddział 3, gdzie można przejrzeć plany, tudzież otrzymać warunki ogólne i szczegółowe budowy i formularze kosztorysów. Roboty powyższe będą wykonane w roku 1912, termin rozpoczęcia oznaczy magistrat.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 6 maja 1912.

Pension Nouvelle

przeniesiona z pod l. 5 Zacisze, pod

l. 14 Zacisze w Krakowie.

Komfort nowoczesny. — Ceny b. przystępne. 3793 6 10

28.000 koron

jest do ulokowania w całości lub częściowo na hipotekę po Banku lub Kasie Oszczędności. Wiadomość u właściciela domu, ulica Pocztowa l. 22, I piętro, w Dębnikach-Krakowie. 4055 4 6

Od 500 lat leczą

światowej sławy radio-siarkowe gorące źródła i kąpiele błotne w

TRENCSÉN-TEPLICZ

Górne Węgry. — Główna linia kolejowa Berlin-Bogumin-Wiedeń

podagrę, reumatyzm etc. Nowe budynki z wykwintnem urządzeniem. Nowy Grand Hotel. Nowe łazienki. Romantyczne położenie górskie. Otwarte cały rok. Wspaniała wiosenna kuracya. Pensyonaty nie drogie. Dla dom. kuracyi: wysyłka mułu. **Prospekty: Dyrekcya kąp.**

3231 6 8

Pensyonat Tomaszewskiej

Krupnicza 14

poleca pokoje słoneczne z komfortem urządzone, na czas dłuższy lub krótszy, światło elektr., łazienka na miejscu. — Tamże wyborne obiady w domu i na miasto. 3904 3 10

Skład węgla „Płomień"

ul. Pawia 10 (Nr tel. 2388)

dostarcza wszystkich gatunków węgla po cenach najniższych. Dostawa wprost z wagonów jak również na życzenie w mniejszych ilościach w workach plombowanych. 3676 10 15

PIEGI

usuwa całkowicie w przeciągu 7 dni

Ambra-crême Dra Christoff'a

Najlepszy nieszkodliwy środek do utrzymania czystości i upiększenia cery. — Prawdziwy tylko w oryginal. słoikach, których opakowanie zaopatrzone jest zarejestrowanym znakiem ochronnym.

Cena K. 1·60, odpowiednie mydło 70 h.

Główne składy w **Krakowie: M. Masłowski,** apt. pod barankiem; **H. Bartmański i Sp.,** apt. pod złotym słoniem. **Reder,** apt., ul. Karmelicka 23. Składy prócz tego we wszystkich aptekach i drogueryach.

3354 11 20

LACTOL usuwa po dłuższem użyciu piegi.
LACTOL niszczy wągry.
LACTOL usuwa wypryski i zaczerwienienia skóry.
LACTOL usuwa zmarszczki.
LACTOL jest jednym z tych środków toaletowych francuskich, który w każdym domu znajdować się powinien.

Cena pudełka K 2.

Do nabycia **w aptekach, drogueryach i składach perfumeryi**

Zastępca na Austro-Węgry: Leszek Sladowski, Lwów. 4052 4 8

Już wyszedł z druku

Cennik sportu letniego

który po łask. podaniu adresu wysyła **darmo i opłatnie** firma **L. Weindling, Kraków,** Grodzka 26. 3909 6 0

I. wiedeński koncesyonowany zakład używanych pojazdów i uprzęży

ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, półkryte jedno i dwukonne kuczerfaetony wszelkiego rodzaju, lekkie kabryolety, browno i t. d. — Kupuje też wszystko ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmuje w komis **Karol Fischer Wiedeń, II. Praterstrasse 27,** Hotel Nordbahn. **Tel. 12107.** 203 49 0

Ucznia

do korzennego handlu przyjmie zaraz Adolf Borowy w Makowie. 3671 5 5

Panna

znająca buchalteryę, oraz korespondencyę niemiecką, znajdzie posadę buchalterki w pierwszorzędnej filii wiedeńskiej w Krakowie. Kaucya wymagana. Zgłoszenia z podaniem warunków pod **„Dauernder Posten Nr 100"** postlagernd Wien, 54 Rüdigergasse. 3815 9 10

Na śluby

chrzty polowania, wycieczki, wynajmuje samochody i powozy, — **Piotr Guzikowski, Groble 5.** Telefon 336. 160 17 0

Spółka Ziemska w Krakowie

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
ulica Wiślna l. 3, telefon 2156

poszukuje kapitalistów w celu stworzenia instytucyi finansowej, deklarujemy 300.000 kor. Osobiste zgłoszenia od godz. 4—6. 4183 2 3

Z dniem 1 lipca

otwieram Fabrykę obuwia i poszukuję **zastępcy** na Galicyę i Bukowinę. — Kaucya wymagana. Zgłoszenia tylko listownie pod **„Fabryka"** przyjmuje Administracya „N. Reformy. 4191 3 3



2417 28 0

Poszukuje się panny

do biura fabrycznego. Wymagane ładne pismo i biegłe pisanie na maszynie.

Zgłoszenie **I. A. 874** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 4122 3 3

SZYBY solinowe do okien, kolorowe, dachowe, lustrowe do portali i t. p.

Przedsiębiorstwo robót szklanych

Tel. 2101 VIII. KRAKÓW, STAROWIŚLNA 27. Tel. 2101 VIII

Przyjmuje szklenie domów, fabryk i t. p. w Krakowie i na prowincyi na dogodnych warunkach.

Ceny umiarkowane, wykonanie sumienne. 3978 5 8

Kupuję meble, sypialnie, jadalnie salony, oraz zwykłe meble fortepiany krótkie, pianina, broń, maszyny do szycia i t. p. rzeczy. Płacę gotówką. Kraków, ul. Gołębia l. 10, sklep. Kupno i sprzedaż mebli i różnych rzeczy. 4069 10 20

Przyjmę starszą osobę

znającą się na gospodarstwie domowem, w charakterze bony dla dzieci, władającą językiem francuskim lub niemieckim. L. Szufa, Szewska 9. 4123 2 2

Parowa fabryka cegieł

urządzona z wielkim komfortem z najnowszemi maszynami, przynosząca czystego dochodu 20.000 koron rocznie, oraz sklep z materyałami budowlanemi, roczny dochód 5000 koron, w mieście okręgowem, do sprzedania lub zamiany na dom w Krakowie. Pisemne zgłoszenia pod **S. H.** przyjmuje Gł. Agencya J. Kopcasa i A. Solomonowej w Krakowie. 4193 3 3

„San"

Krajowe biuro komisowe, zatwierdzone przez Rząd i Władzę polityczną, z prawami działania na całe państwo,

Kraków, ul. Krowoderska l. 15.

Przyjmuje reprezentacye i zlecenia. Załatwia transakcye: kupna, sprzedaży, dzierżaw i zamiany nieruchomości i ruchomości miejskich, wiejskich, fabrycznych; kupuje lasy, drzewo; wyrabia pożyczki hipoteczne i wekslowe. Udziela pomocy w sprawach administracyjnych i podatkowych, sporządza fasye do podatku osobisto-dochodowego i czynszowego, podejmuje się administracyi domów, parcelacyi i oszacowania dóbr. Poszukuje do kupna majątków, domów; ma do sprzedaży wille, domy, majątki i parcele. Prowadzi biuro wynajmu letnich mieszkań w całym kraju; przyjmuje pośrednictwo w korespondencyi osób poszukujących znajomości, celem małżeństwa lub wymiany myśli. 4222 2 3

Niemka

dochodząca na kilka popołudniowych godzin potrzebna zaraz. Zgłoszenia pod Z. poste rest. Kraków, za okazaniem kwitu. 4270 2 2

Na sprzedaż „Jagnięta"

od 10 do 16 tygodniowe, rasy „Romboulie-Negretti", pochodzące od bardzo mlecznych owiec, zaaklimatyzowanych w górskim klimacie, wytrzymałe na wszelkie zmiany atmosfer., niewybredne w paszy. Para jagniąt 40 kor.

„Serki owcze", znane ze swej pikantnej dobroci, jedyne w kraju, po 30, 40, 50 i 80 hal. za sztukę, wysyła się w 5 kg. paczkach, nie licząc opakowania.

„Żętyca owcza", surowa, mrożona i warzona, hygieniczna, dla cierpiących piersiowo, wysyła się począwszy od 5 ltr. zwyż. Litr po 40 hal. Flaszki i opakowanie liczy się jak najtaniej.

Poszukuje się **wspólnika** do założenia mleczarni sezonowej **w miejscu kąpielowem.** 4175 5 6

Zgłoszenia pod: „Zarząd folwarku Wierchomla", poczta Piwniczna.

Dom

nowy, murowany, piętrowy, przy drodze krajowej, wygodny na pobyt letni, do sprzedania; cena 1200 koron, oraz do wynajęcia na lato dwa domy. Wiadomość: **Jan Polak, Tarnawa Dolna,** p. Zembrzyce. 4416 1 3

Do wynajęcia

lokal fabryczny powierzchni około 250 m², z magazynami w piwnicy, oraz szopa około 200 m², w Podgórzu, od 1 października, ewent. z mieszkaniem złożonem z 8 pokoi.

Wiadomość: **Bartik i Ska, Kraków,** ul. Stolarska l. 15. 4420 1 10

Mieszkanie skład. się z dużego pokoju front. i kuch. na part., z gazem, przy ul. Zwierzynieckiej l. 21, od 1-go czerwca do wynajęcia. Zdatne także na biuro. 4419 1 3

Krynica, Willa Zacisze

pokoje z całodziennem utrzymaniem, pierwszy sezon 5 kor. Kuchnia domowa. 4417 1 6

Kto się wybiera do Rymanowa

niech się zaopatrzy w broszurę, zawierającą wszelkie objaśnienia co do kosztów i warunków. Broszura gratis do podjęcia w Krakowie w Księgarni G. Gebethnera i Ski, Rynek, lub wprost od zarządu pensyonatu pod Matką Boską w Rymanowie Zdroju. 3651 11 30

Kobieta

która dużo podróżowała i zna kilka języków, ofiaruje się jako towarzyszka i do podróży; może zaopiekować się osobą słabą lub matkować. Powoła się na najlepsze rekomendacye. Zgłoszenia pod **X. X. 54** poste restante **Kraków-Podwale,** za okazaniem kwitu inseratowego. 4028 4 4

Wiktor Barabasz

Skład fortepianów, pianin i harmonium

Kraków, Rynek gł. 39, Linia A-B.

Poleca instrumenta doborowe z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Wyłączne zastępstwo **L. Bösendorfera.**

Wielki wybór w instrumentach przegranych. 24 69 0

METODĄ BERLITZA

udzielają lekcyj osobnych i zbiorowych:

Francuz z wyższ. wykształ.

Anglik z wyższ. wykształ.

Niemiec z wyższ. wykształc.

Kraków, św. Jana 3, I p. 463 56 0

Faeton

pokryty, używany, w bardzo dobrym stanie, zaraz tanio do sprzedania. Wiadomość Z. M. Kraków, św. Filipa 21, w podworcu, parter, na ganku. 4433 1 3

Do sprzedania zaraz

z powodu wyjazdu. Sypialnia dębowa, prawie nowa, łóżka ze sprężynowemi wkładami. Ulica Biskupia l. 5, parter, na prawo. 4429 1 2

Wisła

willa „Nalcia", naprzeciw poczty, mieszkania z kuchniami i całem urządzeniem. 4437 1 6

Górka, krawiec, Kraków

przyjmie robotników. Reflektuje na pierwszorzędne siły. 4432 1 4

Młody człowiek

zawodu handlowiec, z działu korzenno-delikat., ze studyami kupieckiemi, z językiem polskim i niemieckim, poszukuje zajęcia w biurze lub handlu możliwie rychło, wyjedzie chętnie za granicę. Zgłoszenia pod **J. A. N. 28** poste restante **Kraków-1,** za okazaniem kwitu inseratowego. 4427 1 4

Psy

szkockie owczarskie (Collie), dwumiesięczne do sprzedania. Podgórze, Targowa 1. 4418 1 2

5 pokoi

przedpokój, kuchnia, łazienka, 2 balkony, światło elektryczne, do wynajęcia od 1-go lipca. Wolska 28, II p. 4408 1 3

Na I hipotekę w Krakowie

przyjmę pod dogodnemi warunkami pożyczkę amortyzacyjną względnie zwykłą na 3 do 5 lat, w kwocie 130 do 150 tysięcy koron. Zgłoszenia od instytucyj finansowych lub osób prywatnych przyjmuję do końca maja b. r. **z wykluczeniem pośrednictwa** pod „Hipoteka dla okaziciela 10 koron Nr 77104" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 4438 1 4

RAKI

smaczne, soczyste, z poręczeniem, że dojdą żywe, koszyk zawierający 12 raków na zupę 5·50 K, 90 raków na porcye 6·50 K, 60 raków olbrzymich 7·50 K, 40 raków b. wielkich solo 11·— K. **L. Altneu, Podwołoczyska.** 4415 1 5

Akwizytatora miejscowego

poszukuje się do natychmiastowego wstąpienia do **sprzedaży maszyn do pisania** pierwszorzędnej amerykańskiej marki, oraz przyborów do tychże. — Posada stała, przy gorliwej pracy i pilności obfite dochody zapewnione. Oferty, możliwie i fotografie, oraz wyszczególnienie poprzednich zajęć uprasza się wnieść do 1 czerwca b. r. pod **„Zdolny 1875"** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. **Pierwszeństwo mają fachowcy.** 4399 1 3

Nowo otwarty skład porcelany, szkła i lamp firmy 4405 1 10

Stabrawa i Turek

Kraków, Karmelicka 8, poleca

PORCELANĘ NA WAGĘ

po niskich cenach, oraz wielki wybór luksusów; na składzie znakomite herbaty.

SZPARAGI.

5 kg. szparagów grubych K 5·30

opłatnie za zaliczką 4412

Giov. Spanghero, Tryest.

Ciechocinek.

Dworek „Warszawianka" i „Świtezianka"

pensyonat Drowej A. Sawickiej

pokoje z utrzymaniem od 2 rs. 50 kop. Kuchnia zwykła i jarska. 4375 1 4

Nadeszła

wielka ilość szlafroków po 5 K 50 h

Magazyn towarów modnych

KAROLINY KLEINMANNOWEJ

4369 Kraków, ul. Grodzka 43. 1 5

Dr Sachs

praktykuje znowu **w Kołobrzegu,** teraz Cecilienbad, Schillerstr. 4243 1 3

Dumny.

Głowę wodzisz ponad tłumem,
Chełpiąc się władzą, rozumem.
Wiem skąd pochodzi duma takowa:
Ty wódkę „Spotykacz" pijasz od
3375 [Szustowa.

W piątek

dnia 17 maja b. r. o godzinie $^1/_2$12 odbędzie się w składach zbożowych Banku hipotecznego, przy ulicy Zacisze, licytacya 2 wagonów jęczmienia. 4430

Do Składu maszyn do pisania

poszukuje się zdolnej panny z kaucyą, mogącej samodzielnie prowadzić kasę i ekspedycyę. Dobrze piszące na maszynie mają pierwszeństwo. — Zgłoszenia listowne pod **Rutynowana 1874** przyjmuje Administracya „N. Reformy" do 1 czerwca b. r. 4490 1 3

Mieszkania letnie

są w Chabówce tuż koło Rabki do wynajęcia. Wiadomość u p. Maryi Socharowej w Krakowie, ul. Helclów, l. 5, II piętro. 3966 3 12

Urzędnik

lat 30, z pensyą 3.600 K, ożeni się z panną. Posag 10.000 kor gotówką, najchętniej z Krakowa. Zgłoszenia pod „Derwille" poste rest. Kraków, za okazaniem kwitu inserat. 4276 3 3

Willa

w Krzeszowicach o 6 ubikacyach, z ogrodem owocowym, przy kościele, zaraz do sprzedania z powodu stosunków rodzinnych. Wiadomość: Dębniki-Kraków, Podgórska 4. 4279 2 2

Miód pszczelny

naturalny, podolski, kuracyjny w blaszankach 5 kg. 6·50 K, najprzedniejszy lipcowy 6·80 K, wysyła za zaliczką **Szymon Ganga, Husiatyn l. 5** (Galicya). 4293 2 6

Bezdzietne małżeństwo poszukuje stróżostwa od 1-go czerwca. Wiadomość: Kraków, Rakowicka 12, w podworcu, u Maryi Jawieniowej. 4312 3 3

Wdowiec szuka

umieszczenia 5-letniego chłopca u inteligentnej rodziny wśród dobrze prowadzonych dzieci. — Adres „Opieka" poste rest. Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 4284 3 3

Cukiernia

pierwszorzędna z koncesyą na podawanie wódek, kawy i t. p., egzystująca szereg lat z powodzeniem, z powodu wątłego zdrowia właściciela i przesiedlenia się na wieś, jest tylko poważnemu reflektantowi do sprzedania. Gotówka potrzebna 8000 koron; resztę ceny kupna firmant pozostawi.

Zgłoszenia i pertraktacye w sklepie p. Urbańskiego, ulica Franciszkańska 1, Kraków. 4428

L. 1294. 4414 1 3

Ogłoszenie konkursu.

Zwierzchność miejska rozpisuje z fundacyi im. Józefa Kośvitzky'ego konkurs na posadę **ogrodnika cmentarnego** w Andrychowie.

Płaca roczna 945 koron 44 hal.

Bliższe warunki przyjęcia i wyszczególnienie obowiązków można przejrzeć w biurze Zwierzchności miejskiej.

Podania, należycie udokumentowane, należy wnosić do Zwierzchności miejskiej najdalej w dniach 30, licząc od dnia ostatniego ogłoszenia w gazecie.

Andrychów, dnia 10 maja 1912.

Burmistrz:
Bobrowski.

PATENTY

wszystkich krajów wyrabia inżynier 588 45 78

M. GELBHAUS

przez władzę autor. i zaprzysiężony rzecznik patentowy w Wiedniu

VI., Mariahilferstrasse Nr 27.

Obrazy

religijne, patryotyczne i rodzajowe, reprodukcye z dawniejszych i nowszych arcydzieł. Obrazy oryginalne polskich artystów. Ramy i listwy w wielkim wyborze — poleca

Z. Kutrzeba

Kraków, Wiślna 11. 3118 8 0

Księgarnia G. Gebethnera i Sp. w Krakowie

poleca najnowsze wydania:

	koron
Adamowicz B. **Nieśmiertelne głupstwo.** Powieść	3·50
Kamocka J. **Zdrowaś Marya.** Wyd. nowe. Broszura	1·30
w oprawach od K 2·80 i droższe.	
Niewiadomska C. **Legendy,** podania i obrazki historyczne Bibl. Młodzieży szkolnej N. 142	—·50
Potocki A. **Polska literatura współczesna** 2 tomy K 13, w opr.	16·—
Przybyszewski S. **Mocny człowiek.** Powieść	4·80
— **Topiel.** Dramat w 3-ch aktach	3·20
Scupoli X W. **Walka duchowna.** Wydanie nowe	1·—
Słowacki J. **Liryki.** K 2·40, w oprawie	3·40
Strebeykowa M. **Dwunastoletni żołnierz.** Bibl. Młodz. szkol. N. 144	—·40
Trunz A. **Nawozy zielone.** Wydanie 2-gie	1·60
Warnkówna J. **Władzio nad morzem.** Wydanie nowe	2·60
Weyssenhoff J. **Znaj pana.** Wydanie nowe	4·—

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 4421 1 3

Panowie w karnawale!!

nawiązali znajomości **z pięknemi damami.** Chcąc mieć do **spaceru** najmodniejsze ubranie, wykończone artystycznie według pierwszorzędnych ang. żurnali, **zamawiajcie u Górki,** krawca, **Kraków, ul. św. Jana 16.** Wykonywam tak z powierzonych jak i z własnych materyałów, na prowincyę wysyłam próbki, modele, sposób brania miary. W miejscu na żądanie przybywam. — Cennik fasonu gratis i franko. 3970 6 6

Lwów ul. Akademicka l. 14

DRELICHY LIBERYJNE
poleca Bazar Krajowy

2181

Kraków ulica Szewska l. 24.

Kto potrzebuje tanich mebli

niech korzysta z wyprzedaży łóżek, szaf, luster, jadalń, dywanów, kap i foteli

w Publicznej hali Aukcyjnej - - Rynek 16.

4436 1 6

Leśny napój -marzanka-

griotta citrona

Napoje E G A bez konkurencyi, alkoholu nie zawierające. Składy w Krakowie: Wiszniewski, apteka pod gwiazdą, ul. Floryańska 15; A. Teslar, handel łakoci, Sukiennice 30.

4423 1 10

Samoczynne aparaty fotograficzne,



któremi może się posługiwać każdy laik, dając fotografie w jednej minucie, począwszy od 13 K. Zupełne aparaty fotograficzne (z drzewa, nie z papy) z płytami, papierem, chemikaliami i kursem pouczenia K 1·60, 2·20, 3·20, 4·50, 6·20, 9·70 i wyżej (porto osobno). Dają dobre obrazy, za co się ręczy! Ciemnie do fotografii miniaturowej, podwójne anastygmaty, ciemnie zbytkowne, **kupno okolicznościowe, fotoautomaty** z otworem do wrzucania pieniędzy dla restauratorów, itd. Zdumiewające **fotogr. nowości!** Cenniki zadarmo.

Elfr. Birnbaum, przemysł fotogr., Doksy (Hirschberg) 107, Czechy.

3097 14 26

M. Beyer i Spółka

Kraków, Sukiennice Nr. 12—14

poleca

Nowości na sezon 1912

Bluzki z zefirów angielskich
„ batystowe
„ jedwabne

Halki najnowszym fasonem półjedwabne, jedwabne i alpakowe. 3302 5 0



Odol, jak wiadomo jest tego rodzaju wodą do ust, która zupełnie pewnie przeciwdziała przyczynom psucia się zębów. Kto Odolu stale używa, ten według dzisiejszego stanu wiedzy, możliwie najlepiej pielęgnuje usta i zęby. 2704 5 6

Kurs wydziałowy II, III Grupa.

Informuje Szczurkiewicz. Lwów, Listopada 6. 4801 1 5

Starszy, zdolny, z dobremi poleceniami

Pomocnik handlowy

któremu po dokładnem poznaniu interesu mógłbym takowy wypuścić w dzierżawę, przyjętym zostanie do handlu towarów korzennych i win pod firmą: **J. Michnik w Bochni.**

Również przyjętym zostanie **uczeń** do praktyki z ukończoną II kl. gimn., w wieku do lat 14. 4411 1 3

Zdolni kupcy

z działu kolonialno-spożywczego znajdą zajęcie jako kierownicy przedsiębiorstw handlowych po większych miastach kraju na korzystnych warunkach. **Wymagana kaucya** w gotówce od K 1500 do K 2000. Oferty tylko **pisemne** wraz **z odpisami** świadectw i **fotografią** do Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie, ul. Kopernika 11. 4413 1 3

W Krynicy-Zdroju

jest do sprzedania lub wydzierżawienia willa murowana o 32 pokojach i kuchni; Zgłoszenia przyjmuje Gronosiak, Krynica. 4298 2 5

Apteka

w Iwoniczu poszukuje magistra farmacyi z pięcioleciem zaraz. 4295 3 3

Apteka

w Rynku w Krośnie poszukuje magistra farmacyi zaraz. 4295 3 3

Ziemniaki.

Dwa wagony ziemniaków stołowych, wybieranych do sprzedania. Wiadomość u Sebastyana Kościelniaka w Olszówce, poczta Zaryte. 4297 3 3



Samoczynne zaopatrywanie się w wodę z głęboko położonych źródeł urządza **Największy i najstarszy słowiański zakład ANT. KUNZ** c. k. dost. dworu **Hranice** Morawa-Austrya.

Prospekty gratis i franko.

Filia Lwów, ul. Leona Sapiehy boczna 4. 3024 8 50

Rutynowana pomocnica

pocztowo-telegraficzna, przyjmie posadę zaraz. Zgłoszenia: „Poczta" Gawłów-Nowy. 4362 2 2

W Poroninie

2 minuty od stacyi kolejowej, w pięknej willi, 4 pokoje umeblowane (ew. z fortepianem) kuchnia i weranda oszklona, za bardzo przystępną cenę, na cały sezon do wynajęcia. Tamże na piętrze 2 lub 3 pokoje z kuchnią i oszklonemi werandami bardzo tanio na sezon do wynajęcia. Wiadomość w drukarni Fischera w Krakowie, Grodzka 62. 4310 2 3

Inteligentna

wykształcona, ładna panna, z posagiem 14.000 K, chce poznać w celu matrymonialnym mężczyznę na stanowisku, z wykształceniem uniwersyteckiem. — Zgłoszenia pod „Alpha" poste restante Kraków-Podwale, za okazaniem kwitu inseratowego. 4407 1 3

Małżeństwo.

Przemysłowiec 30 letni, sympatycznej powierzchowności i charakteru, właściciel dobrze prosperującego interesu w Krakowie, szuka partyi odpowiedniej wiekiem, wychowaniem i posagiem. Sprawę traktuje seryo z pełną dyskrecyą. Anonimy do kosza. Zgłoszenia możliwie z fotografią pod **„Małżeństwo"** przyjmuje biuro ogłoszeń „Reklama", Kraków, ul. św. Jana 4. 4435 1 6

Ukończony słuchacz praw

praktykant sądowy, przygotowuje do egzaminu sądowo-prawniczego. — Adres złożony w Gł. Agencyi Dzienników i Ogłoszeń J. Hopcasa i A. Salomonowej w Krakowie. 4317 2 6

Em. c. k. kasyer

przyjmie odpowiednie zajęcie lub administracyę kamienicy. Zgłoszenia pod „Kasyer" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 4325 3 3

W 24 godzinach

kostyumy i suknie, oraz wszelkie roboty w zakres krawiectwa damskiego wchodzące, także wszelkie przeróbki wykonuje pracownia „Ira", obecnie ul. św. Filipa 21, obok placu Matejki. 4314 4 5

SKŁAD FORTEPIANÓW

pianin i harmonium
oraz wypożyczalnia

ZYGMUNTA RABY

Kraków, ul. św. Jana l. 13

poleca najlepsze instrumenta Braci Stingl i kilku innych firm. Fort. używane krótkie zawsze na składzie. 251 26 0

Masło

deserowe i kuchenne wysyła pocztą Mleczarnia Jana Kędziora w Borzęcinie. 4323 2 3

Samochód

do wynajęcia na godziny i dnie. Wiadomość w firmie **„BENZ",** ul. św. Tomasza (Grand Hotel). Tel. Nr 1026. 4331 4 5

Solicytator adwokacki

zdolny tabularzysta, biegły w koncepcie poszukuje posady. „Solicytator" poste rest. Jasło. 4343 3 3

Praktykanta

z rozpoczętą praktyką poszukuje **Droguerya, skład farb i materyałów w Gródku Jagiellońskim.** 4341 3 5

Dwa mieszkania

składające się z 2 pokoi, przedpokoju i kuchni na II i III piętrze, pierwsze zaraz, drugie od 1 czerwca, przy ul. św. Filipa 22 (róg Rynku Kleparskiego), do wynajęcia. 4345 3 3

W Myślenicach

za Rabą, w bliskości rzeki i lasu, są 4 pokoje, weranda, kuchnia, z meblami, na sezon letni, do wynajęcia. Wiadomość ul. Kolejowa l. 2, II p., drzwi na prawo. 4346 3 5

Elegancko umeblowany

słoneczny pokój od 1 czerwca do wynajęcia. Światło elektryczne, łazienka gazowa do użytku, na żądanie śniadanie. — Dom nowy z europejskim komfortem. Cena niska. Ul. Kilińskiego (róg Karmelickiej) l. 1, III p., na prawo 4329 3 3

Handel żelaza Józefa Fertiga

w Krakowie, ul. Szewska 8.

- 50 przedmiotów naczynia z najlepszej emalii niebieskiej za K 40.
- 50 przedmiotów naczynia „Spinx" za K 50.
- Naczynia czysto niklowe, łóżka blaszane, umywalki ładne, drabinki pokojowe i sklepowe, po cenach bardzo niskich.
- Prymusy szwedzkie Nr 30 K 8·80, Nr 0 K 10·50, Nr 1 K 11·50.
- Lodownie pokojowe najlepszej jakości od K 40 wyżej
- Żelazka spirytusowe od K 4·80 wyżej.
- Konewki transportowe na mleko po cenach fabrycznych. 3914 7 8

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.